

Handläggare
Thérèse Salomon
Telefon: 08-508 08 079

Till
Kungsholmens stadsdelsnämnd

Tertialrapport 2 2019 för Kungsholmens stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner tertialrapport 2, inklusive bilagor och överlämnar den till kommunstyrelsen
2. Stadsdelsnämnden begär hos kommunstyrelsen budgetjustering om 1,4 mnkr för kommunalt bostadsbidrag i enlighet med vad som redovisas i ärendet
3. Stadsdelsnämnden begär hos kommunstyrelsen budgetjustering om 2,7 mnkr i medel för arbete med utsatta EU-medborgare i enlighet med vad som redovisas i ärendet
4. Stadsdelsnämnden begär hos kommunstyrelsen budgetjustering om 0,1 mnkr i medel för klimatinvesteringar i enlighet med vad som redovisas i ärendet
5. Stadsdelsnämnden fastställer omslutningsförändringar om 21,6 mnkr i enlighet med vad som redovisas i ärendet och anmäler detta till kommunstyrelsen
6. Ärendet justeras omedelbart

Ann-Christine Hansson
stadsdelsdirektör

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	6
1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	6
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort.....	6
1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i	9
1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige.....	15
1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet	19
1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande.....	27
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	32
2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv.....	33
2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov.....	34
2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet.....	35
2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring	36
2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö.....	39
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden.....	42
3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser	43
3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	44
Uppföljning av ekonomi	50
Uppföljning av driftbudget	50
Resultatenheter	56
Investeringar	56
Omslutningsförändringar	57
Budgetjusteringar.....	58
Analys av balansräkning.....	58
Övrigt.....	59
Kvalitetsarbete	62
Övrigt	63

Bilagor

Bilaga 1: Omslutningsförändringar T2 2019

*Bilaga 2: Redogörelse för arbetet med handlingsplanen för socialsekreterare och
biståndshandläggare*

Sammanfattande analys

I tertialrapport 2 redovisas hur och i vilken omfattning nämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges tre inriktningsmål. Prognosen är att samtliga inriktningsmål uppfylls.

Måloppfyllelsen samt en kortfattad redovisning av den verksamhet som bedrivits beskrivs under respektive mål för verksamhetsområdet. För indikatorer som inte uppfylls helt alternativt prognostiseras att inte uppfyllas helt lämnas en kommentar under respektive indikator.

De indikatorer som relaterar till individer och kön analyseras om det är mer än 5 procents skillnad i utfall mellan könen. Om det är flera indikatorer under samma mål som påvisar en skillnad kommenteras detta under respektive mål.

Staden genomför ett flertal brukar- och medborgarundersökningar som ger ett bra underlag för att beskriva måloppfyllnad. I tertialrapport 2 redovisas resultat för förskoleundersökningen, skola- och fritid samt brukarundersökningen inom äldreomsorgens dagverksamhet. Övriga brukarundersökningar redovisas i verksamhetsberättelsen då resultaten ännu inte presenterats.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Prognosen är att inriktningsmålet uppfylls under året. Bedömningen stödjer sig på att samtliga fem mål för verksamhetsområdet bedöms uppnås.

Inom stadsdelsområdet är andel personer med ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd fortfarande på en låg nivå, men antalet bidragshushåll fortsätter långsamt att öka. Målgruppen som ökat mest är unga vuxna. För nyanlända erbjuds individuell coaching och praktisk vägledning genom den nyetablerade verksamheten Samhällsvägledning city. 384 ungdomar har erbjudits sommarjobb.

Förvaltningen fortsätter arbetet för att stadsdelsområdet ska vara tryggt, säkert och välkomnande. Sommaren har varit förhållandevis lugn, incidenter har kunnat hanteras inom ordinarie verksamhet och inga allvarliga händelser har rapporterats in. Samverkan, förebyggande insatser och aktiva insatser i parker och grönområden har bidragit till målet.

Det systematiska arbetet mot en likvärdig kvalitet mellan förskolorna fortsätter. Förvaltningens satsningar på digitala verktyg och dess pedagogiska användning har haft positiv påverkan på likvärdigheten och kvaliteten är högre och jämnare jämfört med föregående års mätning.

Inom socialtjänsten genomförs flera preventiva insatser. Samverkan inom ramen för skola, socialtjänst och polis ger möjlighet att i tidigt skede identifiera barn i riskzon. Fältassistenter besöker skolor och bedriver fältarbete kvällstid. Allvarssamtal inom 48 timmar har kunnat erbjudas. Inom funktionsnedsättning fortsätter arbetet med att öka kvaliteten bland annat genom ett nystartat samverkansforum mellan beställare och utförare. Ett systematiskt arbete pågår med att se över placeringar utanför valfrihetssystemet i syfte att minska kostnader med bibehållen kvalitet.

Inom äldreomsorgen har verksamheterna fortsatt arbeta med att öka tryggheten och bryta den äldres upplevelse av ensamhet och isolering. Genom utbildning och stjärnmärkning i demenskunskap kan en enhet nu erbjuda äldre med kognitiv svikt en trygg, säker och

individanpassad omvårdnad. Uppföljningen hittills indikerar att det finns behov av att utveckla ett personcentrerat arbetssätt för att säkerställa den äldres delaktighet och självbestämmande.

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Prognosen är att inriktningsmålet uppfylls under året. Bedömningen stödjer sig på att samtliga fem mål för verksamhetsområdet bedöms uppnås.

Förvaltningen har ett samarbete med lokala företagareföreningar och entreprenörer på Kungsholmen. Genom olika typer av uppföljningar säkerställs att nämndens verksamheter har hög kvalitet som invånarna på Kungsholmen är nöjda med.

Transporter och resor är klimatsmarta, stadsdelsförvaltningen använder i huvudsak kollektivtrafik, elcyklar och vanliga cyklar för förflyttningar.

Kungsholmsbor har möjlighet att ta del av ett varierat kultur- och fritidsutbud. Aktiviteter sker både i den ordinarie verksamheten och genom olika samarbeten och riktade insatser. Genom nationaldagsfirandet i Rålambshovsparken bidrog Kungsholmens stadsdelsnämnd till målet om att Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad men också till stadens mål om att stimulera fler stockholmare till att bli fysiskt aktiva.

Nämndens verksamheter bidrar till en hållbar livsmiljö genom att öka andelen ekologiska livsmedel och minska användandet av skadliga kemikalier. Satsningen på miljösarta skräpkorgar fortsätter. Skyfallsdammen i Rålambshovsparken har försenats och färdigställs i september.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Prognosen är att inriktningsmålet uppfylls under året. Till inriktningsmålet hör två mål för verksamhetsområdet. Båda bedöms uppnås.

Nämnden har en ekonomi i balans och arbetar proaktivt med åtgärder och effektiviseringar. Förvaltningen prognostiserar ett sammantaget underskott om 6,8 mnkr före resultatöverföringar och en budget i balans efter resultatöverföringar.

Den långa sjukfrånvaron ligger fortsatt på en hög nivå. Förvaltningen arbetar för att ledare och medarbetare ska utvecklas och ta gemensamt ansvar för att skapa en hälsosam arbetsmiljö. Åtgärder för att stärka friskfaktorer och minska sjukfrånvaron pågår.

Under hösten genomförs utbildningar för att stärka ledarskapet med fokus på förändringsledning, innovation och verksamhetsutveckling.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Stadsdelsnämnden har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål. Till inriktningsmålet hör fem mål för verksamhetsområdet och elva nämndmål. Förvaltningen bedömer att samtliga mål kommer att uppfyllas för året. Analys och en kortfattad redovisning beskrivs under respektive mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

 Uppfylls helt

Analys

På Kungsholmen är människor självförsörjande och vägen till arbete är kort

Förvaltningen bedöms uppnå målen genom aktiviteter i syfte att få människor i arbete samt att samverka med relevanta aktörer inom arbetsmarknad. Andel personer med långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd ligger fortfarande på en låg nivå. Enligt statistik till och med juni månad har dock antalet hushåll och kostnader för försörjningsstöd i förvaltningen ökat i jämförelse med förra året. Förvaltningen har 24 stycken fler ärenden i jämförelse med samma månad förra året. Målgruppen som ökat mest överlag är unga vuxna och förvaltningen har även en stor del barnfamiljer i jämförelse med andra stadsdelar i innerstaden. Ökningen kan även förklaras med en ny målgrupp som är gymnasieungdomar och ensamkommande ungdomar som handläggs tillsammans med Enheten för ensamkommande. Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd har däremot minskat under tertialet. Ett fortsatt utvecklingsområde för förvaltningen är att minska kostnaden för tillfälliga placeringar.

Under perioden har två personer med socialmedicinska- och rehabiliteringsskäl gått till egen försörjning efter insats i förvaltningens verksamhet. Kungsholmen har för närvarande tolv deltagare i verksamheten, fyra kvinnor och åtta män. Antal personer är dock för få för att kunna dra några slutsatser kring utfall och kön. Inga stora skillnader har observerats.

I Samordningsförbundet Stockholms stad samordnas insatser för personer som har socialmedicinska arbetshinder. De sökande som av försörjningsstödsenheten bedöms som arbetsföra hänvisas till Jobbtorg City som i sin tur letar plats på förvaltningens enheter. Hittills har fem platser tillhandahållits av förvaltningen. Förvaltningen har ingen påverkansmöjlighet när det gäller vilka personer som bedöms vara redo för Stockholmsjobb.

Socialt stöd för nyanlända

För att kunna erbjuda nyanlända individuell coaching och praktisk vägledning med särskilt fokus på bostadssituationen har Kungsholmens, Norrmalms och Östermalms stadsdelsnämnder inrättat en gemensam verksamhet, Samhällsvägledning city. Samtliga nyanlända som har aktualiserats har fått information och hänvisning till samhällsvägledning. Inom ramen för samarbetsprojektet mellan enheten för försörjningsstöd och Goda grannar

(Svenska kyrkan, Stockholms moské och Islamic Relief) har det under våren startats en kurs om föräldraskap i Sverige. Under perioden har en grupp arabisktalande föräldralediga mödrar gått kursen. Vid fem tillfällen fick föräldrarna träffas och samtala utifrån olika teman gällande föräldrarollen baserat på forskning. Barns rättigheter och jämställdhetsperspektivet har genomsyrat träffarna. Träffarna har varit uppskattade och kursen kommer att fortsätta att erbjudas till fler föräldrar under hösten. Förvaltningen samverkar även med civilsamhället kring stöd till nyanlända. Under tertialet har det exempelvis anordnats sommaraktiviteter såsom dagläger och simskola för både barn och vuxna.

Samordnaren med ansvar för insatser för att underlätta nyanlända ungdomars etablering har under sommaren anordnat en träff i syfte att ge ungdomar samhällsvägledning och rådgivning. Det var dessvärre ett lågt deltagande men förhoppningen är att deltagandet ökar under hösten när skolan återigen kommit igång.

Feriejobb

Förvaltningen har under sommaren 2019 haft ett utbyte av sommarjobb med Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning. Utbytet bestod av 71 arbetstillfällen. 384 ungdomar tillhörande Kungsholmen fick erbjudande om sommarjobb, varav 329 ungdomar anställdes. Kungsholmens stadsdelsförvaltning tillhandahöll 306 stycken arbetstillfällen. Resterande platser har tillhandahållits av andra fackförvaltningar såsom Trafikkontoret, Utbildningsförvaltningen och Kyrkogårdsförvaltningen.

Fördelningen mellan killar och tjejer har varit jämn. De flesta arbeten har varit inom förskola/fritids samt äldreomsorgen. Ungdomar med funktionsnedsättning samt ungdomar med sociala skäl som kunnat styrkas med intyg av socialtjänsten har kunnat prioriteras till sommarjobb. I stadsdelsförvaltningen har nio ungdomar med funktionsnedsättningar prioriterats samt 25 ungdomar med sociala skäl. Ett utvecklingsområde till kommande år är att få fler arbetstillfällen inom vissa arbets kategorier där det i år var ett fåtal jobb såsom kultur/evenemang, kontor/administration/projekt och skötsel/städning/service inomhus.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	0,6 %			0,7 %	0,8 %	0,8 %	2,8 %	Tertial 2 2019
   Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,32 %	0,43 %	0,25 %	0,32 %	0,38 %	0,4 %	1,6 %	Tertial 2 2019
   Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,2 %	0,23 %	0,17 %	0,19 %	0,25 %	0,25 %	1,1 %	Tertial 2 2019
   Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	5 st	3 st	2 st	6 st	6 st	6 st	1 050 st	Tertial 2 2019
Analys								
Könsskillnaden i utfallet för indikatorn beror på individuella omständigheter och det statistiska underlaget är för litet för att någon tillförlitlig analys av könsskillnaderna ska kunna göras.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	306			347	306	250 st	9 000 st	Tertial 2 2019
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	5			15	20	20 st	1 050 st	Tertial 2 2019
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	20			185	180	180	Tas fram av nämnden	Tertial 2 2019
   Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	329 st	156 st	149 st	307 st	300	300 st	9 000 st	Tertial 2 2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utveckla arbetet med samhällsvägledning för nyanlända, med särskilt fokus på att ge kunskaper om bostadssituationen.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna stärka samverkan kring personer med olika funktionsnedsättningar och förbättra målgruppens möjligheter att komma in på arbetsmarknaden.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

1.1.1 På Kungsholmen är människor självförsörjande och vägen till arbete är kort

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen når det förväntade resultatet genom att erbjuda individuellt utformade insatser. All utredning inom ekonomiskt bistånd sker med hög rättssäkerhet utifrån likabehandlingsprincipen. Genom bland annat barnkonsekvensanalyser beaktas barnrättsperspektivet. Genom strukturerad samhällsvägledning möjliggörs för nyanlända att etablera sig i samhället.

Förväntat resultat

Den enskilde klarar sin försörjning och lever ett självständigt liv. Andelen personer på Kungsholmen som har ekonomiskt bistånd är låg. Andelen barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd är fortsatt låg. Personer med socialmedicinska arbetshinder och nyanlända personer går vidare till egen försörjning efter rehabiliterings- och samhällsvägledande insatser i förvaltningens verksamheter och i samverkan inom samordningsförbundet Stockholm stad.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● ♀ Andel nyanlända kvinnor och män som får ett personligt erbjudande om samhällsvägledning inom en månad från det att stadsdelsförvaltningen fått underlag över inflyttande till stadsdelsområdet						100 %		2019
● ♀ Andel personer med socialmedicinska- och rehabiliteringsskäl som går till egen eller annan försörjning, efter insats i förvaltningens verksamhet				33 %	25 %	25 %		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förvaltningen ska utveckla arbetssätt för att nå nyanlända kvinnor och män med erbjudande om samhällsvägledning	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Förvaltningen ska, inom ramen för samhällsvägledning för nyanlända, utveckla arbetssätt och aktivt vägleda de nyanlända i bostadsfrågor	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att verksamhetsmålet med tillhörande tre nämndmål kommer att uppfyllas. Bedömningen grundas på att indikatorerna prognostiseras att uppfyllas och att de planerade aktiviteterna genomförs.

Kungsholmens stadsdelsområde är tryggt och säkert

Förvaltningen bedömer att stadsdelsområdet är tryggt och säkert. Samverkan för att minska brottslighet och öka tryggheten för boende, besökare och verksamma inom stadsdelsområdet sker inom ramen för rådet för trygghets- och säkerhetsfrågors arbete. Rådet har bland annat fått information från Nokas vaktbolag angående stadens ordningsvakter. Den gemensamma lägesbilden som togs fram inför 2019 identifierade några fokusområden; det brottsförebyggande och preventiva arbetet med ungdomar, våld i nära relation och att öka upplevelsen av trygghet hos äldre personer. Ytterligare fokusområden som identifierades var missbruksproblematiken i området runt östra S:t Görän, parkområdena vid Stadshagen samt områdena runt Fridhemsplans tunnelbana. Förvaltningen ansökte därför om ordningsvaktsförordnanden för dessa områden. Förordnanden för Fridhemsplan, Fleminggatan, S:t Göransparken och S:t Göransgatan beviljades för de kommande tre åren. Förvaltningens ansökan om ordningsvaktsförordnande för Hornsbergsstrandsområdet beviljades inte. Vaktbolaget Nokas har med stöd av staden, överklagat beslutet att avslå

ansökan.

För att öka tryggheten vid Hornsbergsstrand har Polisen haft möten med företrädare för olika bostadsföreningar under sommaren. Olika trafikdämpande åtgärder har satts in och en ökad närvaro av sjöpolis och kustbevakning har minskat den störande vattenskotertrafiken. Tryggheten i området har ökat och antalet inkomna klagomål har minskat betydligt under senare delen av sommaren på grund av polisens ökade närvaro. Förvaltningens lokala överenskommelse med Polisen revideras utifrån den nya övergripande överenskommelsen.

I linje med fokusområdet brottsförebyggande och preventivt arbete med ungdomar sker samverkansmöten mellan skola, socialtjänst och polis (*SSP-möten*). Se mål 1.4.

Implementeringen av förvaltningens handlingsplan mot våldsbejakande extremism är påbörjad. I enlighet med handlingsplanen ska medarbetare ges information om hur de ska agera vid oro samt förebygga radikalisering. Med anledning av det ökade antalet skjutningar i Stockholmsområdet kommer förvaltningens krisstödjare börja arbeta med materialet "att tänka på vid skjutningar -dödligt våld".

Inom äldreomsorgen har hemtjänstutförare och pensionärsorganisationer fått informationsmaterial från polisen för spridning i syfte att förhindra telefonbrott. En trygghetsdialog med pensionärsrådet och rådet för funktionshinderfrågor är inplanerad till september månad.

Parker och grönområden är välskötta, tillgängliga och välkomnande för alla

För att skapa ökad trivsel och upplevd trygghet har ljusskulpturer placerats ut i Sankt Göransparken. I syfte att öka den upplevda tryggheten har också ytterligare trädvårdsåtgärder utförts under sommaren i Tora Dahls park inför den kommande upprustningen. Längs Norr Mälärstrands parkstråk har parkbelysningen förnyats och utökats.

Arbetet med att ta fram dekalerna med trivselregler pågår. Dekalerna som ska kunna fästas på sidan av de solcellsdrivna skräpkorgarna, väntas bli klara under hösten. Därefter kommer försök att göras med dessa i ett antal parker.

Arbetet med dagvatten- och skyfallshantering i Råambshovsparken pågår enligt plan. Färdigställandet av den första etappen "Skyfallsdammen" har dock försenats något och väntas kunna tas i bruk i september. Upprustningen av Norr Mälärstrand avslutas i september då tidplanen har förskjutits något.

I Konradsbergsparken har arbetet med renovering av parkvägar och byggnation av en helt ny parkväg genomförts. Vid Smedsuddsbadet har en ny tillgänglig bryggbräda installerats ner i vattnet. I parkleken i Råambshovsparken pågår markarbete för en ny och tillgänglighetsanpassad sandlek.

Under maj månad städade två idrottsföreningar Fredhälls- och Kristinebergsklipporna genom organisationen "Städa Sverige". I maj startade också en skräpkampanj där uppmuntrande budskap om att slänga skräpet i skräpkorgen sattes upp på sidan av vissa Big Belly-korgar i Råambshovsparken, Kronobergsparken och på Hornsbergs strand. I juni sattes också så kallade fimpomater upp i Pontonjärparken, på Kungsholms torg och på Hornsbergs strand, för att på ett roligt sätt, utan pekpinna, motivera folk att inte slänga sina fimpor på marken.

I syfte att uppmärksamma Stockholms parker genomförs årligen Parkernas dag den 31 augusti och förvaltningen bjöd in till skateskola i Råambshovsparkens skatepark.

Kungsholmen är ett stadsdelområde där ingen behöver vara rädd för våld i nära relation

Förvaltningen bedöms uppnå målet genom att upptäcka och identifiera våldsutsatta och våldsutövare samt att ge dem relevant stöd och hjälp. Förvaltningen har hittills under 2019 identifierat 43 individer som utsatta för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten, vilket är en ökning i jämförelse med samma period föregående år. Ökningen kan dels förklaras med att enheterna har förbättrat sina rutiner kring att rapportera in i det gemensamma enkätverktyget när de möter våldsutsatta eller våldsutövare, dels med att samtliga enheter har implementerat rutiner för att ställa frågor om våldsutsatthet i nya ärenden. Detta märks bland annat genom en ökad rapportering av äldre som är utsatta för våld i nära relation. Ett fortsatt utvecklingsområde är att ställa FREDA-kortfrågor i samtliga nya ärenden.

Den vanligaste insatsen som beviljas är stöd genom Resursvåldscentrum Innerstan (RVCI). RVCI erbjuder stöd och behandling till våldsutsatta och våldsutövare som kan söka dit antingen genom beslut om bistånd eller på eget initiativ upp till fem samtal. 18 våldsutsatta har beviljats stöd hos RVCI genom biståndsbeslut. Tolv stycken har på eget initiativ sökt stöd hos RVCI. Vad gäller könsfördelningen är sex stycken av de våldsutsatta som sökt stöd genom RVCI män och resterande kvinnor.

Sju personer har hittills under året identifierats av socialtjänsten som våldsutövare. Samtliga har beviljats insats genom relationsvåldscentrum innerstan (RVCI). Två våldsutövare har sökt stöd hos RVCI på eget initiativ. Samtliga är män.

I 36 procent av ärenden som rör våldsutsatthet finns barn i familjen. I dessa ärenden samverkar familjeenheten med relationsvåldshandläggare på vuxenenheten för att säkra barnens och den våldsutsattas behov av skydd.

Under augusti månad har alla kommunala och fristående grundskolor på Kungsholmen erbjudits tre lektionstillfällen med metodmaterialet ROS (respekt och självrespekt). ROS syftar till att minska sexualbrott och våld genom att medvetandegöra och synliggöra frågor som eget ansvar, gränsdragning och värderingar. Förvaltningen har hittills varit i fyra skolor och hållit utbildningar.

Brottsoffermyndighetens material för förskolan "Liten och trygg" har gett god effekt. Flera förskolor har beskrivit hur barns medvetenhet och kunskaper om sina rättigheter har ökat, barnen har uttryckligen hänvisat till materialet kopplat till sina rättigheter. Förvaltningen har följt upp antalet förskolor som använder materialet aktivt. Uppföljningen visar att materialet är implementerat på de flesta förskolorna. De förskolor som inte implementerat materialet ännu ska följas upp särskilt under hösten.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel genomförda åtgärder inom ramen för risk- och sårbarhetsanalys (RSA)						100 %	100 %	2019
  Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor				80 %		81 %	77 %	2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning				64 %		71 %	71 %	2019
  Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden				62 %		71 %	71 %	2019
  Stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön						92 %	88 %	2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med bostadsbolagen och stadsdelsnämnderna utveckla samverkan mot våldbejakande extremism.	2019-01-01	2019-08-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna inventera behovet och lämplig geografisk placering av nya parklekar.	2019-01-01	2019-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna och de ekonomiska konsekvenserna för fler parklekar med djur i staden.	2019-01-01	2019-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna verka för att utreda vilka områden som kan läggas till - och utöka redan godkända områden – som platser där stadens ordningsvakter verkar för att skapa trygghet för medborgarna.	2019-01-01	2019-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden och i samverkan med polis och fritidsverksamhet inrätta och bidra till lokala operativa samverkansforum för barn i behov av samlade insatser från skola och socialtjänst.	2019-01-01	2019-12-31	
  Trafiknämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna till utveckling av Stockholms stadsmiljöer genom exempelvis brukaravtal för skötsel av parklekar eller stadsodling.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

1.2.1 Kungsholmens stadsdelsområde är tryggt och säkert

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningens trygghets- och säkerhetsarbete bygger på Stockholms stads trygghets- och säkerhetsprogram 2018-2021 samt på förvaltningens krisledningsplan. Trygghetshöjande insatser genomförs i samverkan med medborgare, polis och andra aktörer i civilsamhället. Otrygga platser identifieras genom analys av stadens trygghetsmätningar, trygghetsinventeringar och trygghetsvandringar. Förvaltningen samverkar med innerstadsstadsdelarna för att skapa en god säkerhet och en hög beredskap vid allvarliga händelser.

Förväntat resultat

Den upplevda tryggheten på Kungsholmen ökar och säkerheten är hög. Åtgärder inom ramen för risk och sårbarhetsanalysen (RSA) genomförs. Förvaltningen har en hög beredskap för oväntade händelser. Förvaltningens samverkan med andra aktörer leder till gemensamma insatser och åtgärder.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Alla enheter tar upp handlingsplanen mot våldsbejakande extremism på APT	2019-09-03	2019-12-31	
 Arrangera trygghetsvandringar tillsammans med polisen och trafikkontoret.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen kommer att göra en trygghetsinventering i syfte att identifiera otrygga platser för att sedan upprätta en plan för konkreta insatser och åtgärder.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

1.2.2 Parker och grönområden är välskötta, tillgängliga och välkomnande för alla

 Uppfylls helt

Beskrivning

Skötsel och utveckling av parker och grönområden inom nämndens stadsdelsområde utgår från mål och riktlinjer i Kungsholmens parkplan. En viktig del i arbetet med utvecklingen av stadsdelsområdets parker är att ta del av och analysera inkomna förslag och synpunkter. Parkerna sköts enligt upphandlad entreprenör enligt en så kallad funktionsupphandling som utgår från tydliga skötsel mål. Parkupprustningar genomförs kontinuerligt utifrån investeringsbudgeten.

Förväntat resultat

Kvaliteten på skötseln och renhållningen i Kungsholmens parker och grönområden har ökat sedan föregående år. Parker och grönområden utvecklas i dialog med Kungsholmsborna som upplever att det finns möjlighet både till aktiviteter och till rekreation i stadsdelsområdets parker. Kungsholmens parker är tillgängliga och attraktiva.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel kungsholmsbor som anser att det finns goda möjligheter till aktiviteter i parker och naturområden				87 %		88 %		2019
 Andel kungsholmsbor som anser att det finns goda möjligheter till picknick, lugn och ro i parker och grönområden				84 %		88 %		2019

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Erbjuda skolklasser och idrottsföreningar att städa i naturmark	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Förvaltningen anställer sommarpraktikanter som förstärker kontrollerna av parkskötseln	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Genomföra informationsåtgärder för att motverka nedskräpning	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Installera särskilda behållare för fimpar	2019-01-01	2019-12-31	
🕒	Utreda konstbevattning med solcellsdriven teknik	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

1.2.3 Kungsholmen är ett stadsdelområde där ingen behöver vara rädd för våld i nära relation

● Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden når det förväntade resultatet genom ett samordnat arbete mot våld i nära relationer. Arbetet sker utifrån Stockholms stads program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck 2017-2020 och Program för ett jämställt Stockholm 2018-2022. Kunskap om våld i nära relationer är en del av introduktionen av nyanställda

Förväntat resultat

Medarbetare har kunskap för att upptäcka våld eller hot om våld i nära relationer. Personer utsatta för våld i nära relation erbjuds samordnat individuellt stöd och de som utövar våld får stöd att bryta sitt beteende. Barnrättsperspektivet beaktas alltid.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● ♀ Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten	43	11	31			50		2019
Analys Utfallet för kvinnor respektive män motsvarar de skillnader som finns i samhället i stort.								

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
🕒	Alla beställarenheter implementerar rutiner kring Freda-kortfrågor	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Den lokala rutinen mot våld i nära relationer revideras med tillägg våldsutövare	2019-01-01	2019-04-30	
🕒	Materialet "Liten och trygg" från Brottsförmyndigheten implementeras på alla förskolor	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

● Uppfylls helt

Analys

Förskolan är likvärdig och främjar barns utveckling och lärande

Förvaltningens bedömning är att verksamhetsmålet i huvudsak nås genom att alla barn ges möjlighet till undervisning och lärande i kreativa pedagogiska miljöer där digitala verktyg är en naturlig del. Det finns dock skillnader i kvaliteten mellan förskolorna vilket gör att en likvärdig förskola inte nås fullt ut. Variationen mellan förskolorna har minskat men är fortfarande stor. Orsaken är varierad kompetens och grundförutsättningar, som stabilitet i personalgrupper, sjukfrånvaro och tillgången till utbildad personal. Genom förvaltningens gemensamma pedagogiska verktyg synliggörs förskolläraernas planering av undervisningen i förskolan och rektorerna ser att medvetenheten och förståelsen ökat, samt att barns delaktighet och inflytande påverkar undervisningen. Uppföljningen inför tertiärrapport visar att 106 av 116 avdelningar använder det pedagogiska verktyget. Extra insatser i form av handledning kommer att ges under höstterminen på de avdelningar som inte använder det pedagogiska verktyget ännu. Förvaltningens satsningar inom digitala verktyg och dess pedagogiska användning har haft positiv påverkan på barnens möjligheter till lärande och utveckling.

Egna mål för gemensamt ansvarstagande på förskolorna har inte gett effekt på alla förskolor. En möjlig orsak är att arbetet inte följts upp i tillräcklig utsträckning. Under höstterminen kommer förskolorna göra en gemensam analys av sitt sammantagna resultat av alla arbetslags självvärdering av läroplansuppdraget, för att öka ansvarstagandet för likvärdigheten och den pedagogiska kvaliteten för barnen.

Inför tertiärrapport två har förvaltningen gjort en uppföljning av hur enheterna implementerat stöddokumentet för språk, kommunikation och flerspråkighet. Alla enheter har presenterat materialet men det skiljer sig åt hur mycket de har arbetat med materialet. Under höstterminen kommer satsningar göras för att fortsätta implementeringen av förskolans reviderade läroplan, införandet av nya moduler i Skolplattformen och en tvådagarsutbildning för förskolepersonalen om flerspråkighet.

Efter uppföljning av arbetet med plan mot diskriminering och kränkande behandling har förvaltningen beslutat att samtliga förskolor ska använda skolinspektionens material ”Självvärdering av förskolans arbete med jämställdhet”. Det kommer att användas för att kartlägga vilka främjande och förebyggande insatser inom jämställdhet förskolan ska prioritera under kommande läsår.

Kungsholmens kommunala förskolors kommunikation är tydlig och enhetlig

Prognosen är att förskolorna kommer att nå resultatet. Antalet tillfällen för mötesplats Förskola har under våren utökats med det dubbla. Lokalens geografiska läge har dock påverkat antalet besökare negativt, förvaltningen planerar därför att byta lokal.

Förvaltningens gemensamma kick-off för samtlig personal, med inriktning på bemötande, har gett ett bra resultat vilket bekräftas genom återkoppling från medarbetare. Förskolorna har en

gemensam kommunikationsstrategi som har bidragit till att nå målet.

Förvaltningen kan se i resultaten i förskoleundersökningen att samverkan med vårdnadshavarna inte ökat. Det är tydligt att den digitala kommunikationen inte var tillräcklig. Införandet av startsidan på skolplattformen har förskjutits, vilket är en trolig orsak. Närvaromodulen i Skolplattformen är implementerad men problem med tekniken påverkar relationen med vårdnadshavarna.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	36,6 %	3 %	33 %	39,1 %	37 %	41 %	41 %	Tertial 2 2019
Analys Andelen förskollärare på Kungsholmens förskolor är på samma nivå som i tertialrapport ett. Skillnaden mellan de fem förskoleenheterna är 32 % till 43 %. Bedömning är att kommunfullmäktiges mål inte kommer att nås under året. Förskollärare är ett bristyrke och det utbildas för få nya förskollärare på lärarutbildningen. För att rekrytera nya förskollärare arbetar förvaltningen med att stärka den verksamhetsförlagda utbildningen för förskollärarstudenter. Förvaltningen arbetar också för att behålla förskollärare genom att erbjuda dem goda möjligheter till fortbildning och kollegialt lärande. Förvaltningen följer upp vilka barngrupper som saknar utbildade förskollärare och har en dialog med den ansvariga rektorn om vilka åtgärder som vidtas för att barnen ska få en god utbildning.								
  Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan	87 %			85 %		90 %	90 %	2019
Analys Årsmålet kommer inte att nås. Andelen nöjda föräldrar till barn i förskolan har dock ökat från 85 procent 2018 till 87 procent 2019. Resultatet ligger två procentenheter över genomsnittet i staden. Förskoleundersökningen visar inte på några stora skillnader mellan svar från vårdnadshavare till flickor respektive pojkar. På frågan "jag upplever att personalen på förskolan bemöter mitt barn på ett respektfullt sätt" har skillnaden minskat från sex till en procentenhet i svar från vårdnadshavare till flickor respektive pojkar								
  Antal barn per grupp	15,6 barn/avd.			16,1 barn/avd.	15,6 st	16	16	Tertial 2 2019
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	5,5 st			5,3 st	5,5 st	4,9	4,9	Tertial 2 2019
Analys Det genomsnittliga antalet barn per personal har sjunkit från 5,6 i tertialrapport 1 till 5,5 i tertialrapport 2. Det är över kommunfullmäktiges målvärde men överensstämmer med de resultat Kungsholmens förskolor nått de senaste åren.								
  Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget	3,5			3,4		3,8	3,8	2019
Analys Prognosen är att målet på 3,8 inte kommer att uppnås. Det genomsnittliga resultatet har dock ökat något jämfört med 2018. 111 av 112 arbetslag som gjort självskattningen når nivå 3 eller högre, vilket innebär att de uppfyller kraven i förskolans läroplan. Förvaltningen arbetar tillsammans med förskolorna för att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet för att öka måluppfyllelsen.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda sommarkolloverksamhetens avgiftsmodell, både gällande dygnsavgiften per barn och de inkomstspann som ligger till grund för de olika avgiftsnivåerna	2019-01-01	2019-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utveckla arbetssätt och rutiner för att	2019-01-01	2019-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
säkerställa att utbildningsnämndens samordningsansvar för elever med upprepad och längre frånvaro är väl fungerande oavsett huvudman			

Nämndmål:

1.3.1 Förskolan är likvärdig och främjar barns utveckling och lärande

● Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden når det förväntade resultatet genom att enheterna arbetar systematiskt med det reviderade pedagogiska miljödokumentet och genom att förskolepersonalens bedömarkompetens utvecklas. Genom användandet av stadsdelsområdets nya pedagogiska verktyg blir barns inflytande och delaktighet en utgångspunkt i planeringen av förskolans undervisning. Förvaltningen arbetar med den reviderade läroplanens nya delar tillsammans med enheterna. Samtliga förskolor har fått i uppdrag att arbeta med ett gemensamt ansvarstagande för hela förskolans kvalitet och organisation. Förvaltningen har ett gemensamt systematiskt arbetssätt för barn i behov av särskilt stöd. Det säkerställs av specialpedagoger anställda i varje förskoleenhet och är en viktig del för att nå likvärdig förskola för alla barn. Likvärdigheten mäts genom resultaten i den webbaserade kvalitetsindikatorn, WKI, som innefattar nivåer och kriterier för kvalitet och omsorg.

Förväntat resultat

Alla barn ges möjlighet till undervisning och lärande i kreativa pedagogiska miljöer där digitala verktyg är en naturlig del. Omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Barns inflytande och delaktighet är en utgångspunkt för undervisningen i förskolan. Den reviderade läroplanen är förankrad i förskolan. Alla medarbetare tar ett gemensamt ansvar för förskolans organisation och kvalitet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel förskolor som använder det pedagogiska verktyget	100					100 %		2019
● ♀ Andel vårdnadshavare som upplever att barnet använder digitala verktyg i sitt lärande	75	75	74	68		66 %		2019
● ♀ Andel vårdnadshavare som upplever att barnet uppmuntras till att utveckla sitt språk	86	85	86	83		84 %		2019
● ♀ Andel vårdnadshavare som upplever att den pedagogiska miljön på barnets förskola uppmuntrar till lek, utveckling och lärande.	86 %	86 %	86 %	85 %		86 %		2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognoss helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel vårdnadshavare som upplever att det är ordning och reda på barnets förskola	78	78	78	74		75 %		2019
 Förskolepersonalens bedömning av arbetet med den matematiska utvecklingen	3,4					3,8		2019
Analys Resultatet har förbättrats med 0,2 procentenheter jämfört med 2018, men prognosen är att årsmålet inte nås under året. Sex av 32 förskolor har ett resultat på 3,8 eller högre och en förskola ligger under 3,0. Variationen ligger mellan 2,5 och 5,0. Det kan delvis förklaras med varierad kompetens och olika grundförutsättningar.								
 Förskolepersonalens bedömning av arbetet med den naturvetenskapliga och tekniska utvecklingen	3,5					3,8		2019
Analys Resultatet 2018 var 3,3 och resultatet för 2019 har därmed ökat med 0,2 procentenheter. 10 förskolor har ett resultat på 3,8 eller över. En förskola ligger under 3,0 och kommer att ha en handlingsplan för sitt arbete. Variationen ligger mellan 2,5 och 5,0. Årsmålet kommer inte att nås under året och det kan delvis förklaras med varierad kompetens och olika grundförutsättningar.								
 Förskolepersonalens bedömning av arbetet med den språkliga utvecklingen	3,5			3,4		3,8		2019
Analys Prognosen är att förskolorna inte kommer att nå årsmålet 3,8 som är ett högt satt mål. Resultatet har dock förbättrats med 0,2 procentenheter jämfört med 2018. Nio förskolor har ett resultat på 3,8 eller högre en förskola har ett resultat under 3,0. En förskola ligger under 3,0 och kommer att ha en handlingsplan för sitt arbete. Variationen ligger mellan 2,5 och 5,0. Det kan delvis förklaras med varierad kompetens och olika grundförutsättningar.								
 Förskolepersonalens bedömning av arbetet med skapande verksamhetens utveckling	3,5					3,8		2019
Analys Resultatet för 2019 har ökat 0,2 procentenheter jämfört med 2018 men prognosen är att årsmålet inte kommer att nås. Åtta förskolor har 3,8 eller högre och en förskola under 3,0. Variationen ligger mellan 2,5 och 5,0. Det kan delvis förklaras med varierad kompetens och olika grundförutsättningar.								
 Förskolepersonalens bedömning av den pedagogiska miljön	3,5			3,5		3,8		2019
Analys Resultatet har inte ökat sedan 2018 utan det ligger på samma nivå som då. Nio förskolor har ett resultat på 3,8 eller högre. Variationen ligger mellan 2,5 och 5,0. Det kan delvis förklaras med varierad kompetens och olika grundförutsättningar. Ett kriterium som påverkat att bedömningen inte ökat är det för dokumentation av den pedagogiska miljön.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Implementering av den reviderade läroplanen, tolka och förankra centrala begrepp som undervisning och utbildning	2019-01-01	2019-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Implementering av det reviderade pedagogiska miljödokumentet	2019-01-01	2019-12-31	
 Implementering av nytt stöddokument för språk, kommunikation och flerspråkighet	2019-01-01	2019-12-31	
 Uppföljning av arbetet med det nya verktyget för plan mot diskriminering och kränkande behandling	2019-01-01	2019-12-31	
 Uppföljning och utvärdering av det målstyrda arbetet i det nya pedagogiska verktyget	2019-01-01	2019-05-31	
 Översyn av förskollärares uppdrag och förutsättningar	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

1.3.2 Kungsholmens kommunala förskolors kommunikation är tydlig och enhetlig

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden når det förväntade resultatet genom en tydlig och faktabaserad kommunikation och ett professionellt bemötande. Arbetet utvecklas genom aktiviteter utifrån förskoleavdelningens kommunikationsstrategi. Förskolorna arbetar under året med kommunikation och åtgärder som gör vårdnadshavare och medarbetare väl informerade om vad de kommunala förskolorna kan erbjuda.

Förväntat resultat

Förskolorna attraherar nya och behåller befintliga vårdnadshavare och medarbetare. Förskolornas medarbetare är stolta och rekommenderar sin arbetsplats. Förskolornas kommunikation är likvärdig och enhetlig. Samverkan med vårdnadshavarna utvecklas i samband med skolplattformen.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förskolan är aktivt synlig i närområdet	2019-01-01	2019-12-31	
 Ta fram gemensamma riktlinjer i skolplattformen	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att verksamhetsmålet med tillhörande tre nämndmål kommer att uppfyllas. Bedömningen grundas på att indikatorerna prognostiseras att uppfyllas och att de planerade aktiviteterna genomförs.

Förebyggande och tidiga insatser ger barn och unga goda uppväxtvillkor

Barn och unga ges goda uppväxtvillkor genom att förvaltningen samverkar kring olika

förebyggande insatser, erbjuder utbildningar till föräldrar och bedriver fältarbete bland ungdomar. Kungsholmens föräldrar erbjuds samtal på förvaltningens nyöppnade föräldramottagning.

Förvaltningen erbjuder föräldraträffar (Alla Barn i Centrum-ABC) för vårdnadshavare med barn i åldrarna 3-12 år. Syftet med ABC är att främja barns positiva utveckling genom att stärka relationen mellan föräldrar och barn. Förvaltningen har utökat antalet utbildade ABC-ledare vilket fått som effekt att alla som står i kö till träffarna har fått möjlighet att delta och därmed fått verktyg att klara sitt föräldraskap bättre. Det finns också ett mer omfattande föräldrastöd, Komet, för vårdnadshavare med barn i åldern 3-12 år samt de som har ungdomar mellan 13-18 år. Till Komet är det för närvarande en lång kö. En utbildning för tonårsföräldrar har genomförts under året och en till är planerad till hösten.

Fyra samverkansmöten mellan skola, socialtjänst och polis (SSP) har hållits under året. Syftet med samverkan är att flickor och pojkar i riskzon ska kunna identifieras tidigare. Möten under tertialet har haft tema säkerhet. Ett möte har skett tillsammans med mellanstadieskolor och högstadieskolor och ett med gymnasieskolorna. Vid mötena gick utbildningsförvaltningens säkerhetssamordnare igenom olika typer av säkerhetsarbeten och säkerhetsarrangemang som är relevanta för skolorna. Andra frågor som tagits upp har varit hur skolor kan agera vid misstanke om narkotikamissbruk och vid problem med dataspelande. Genom samverkan inom ramen för SSP har möjligheterna att tidigare identifiera barn i riskzon ökat, de ingående aktörerna har lärt känna varandra och därigenom bättre kunnat samverka kring förebyggande och tidiga insatser för barn och unga.

Förvaltningens fältassistenter har bedrivit fältarbete i alla Kungsholmens grundskolor under vårterminen. I fältarbetet har två skolor uppmärksammats där ökad närvaro av fältassistenter behövs. Genom fältarbete kvällstid i områden där drogförsäljning pågår identifieras barn i riskzon.

Förvaltningen har tagit fram en handlingsplan för alkohol, narkotika, doping och tobak (ANDT). Socialtjänsten erbjuder och håller ANDT-föreläsningar i alla skolor på Kungsholmen som önskar detta. Enheten har även skapat en föreläsningsserie för barn som går i särskola. Föreläsningarna är framtagna i samverkan med särskolegrundskolan på Kungsholmen.

I samtliga ärenden där det inkommit anmälningar om oro på grund av kriminalitet har förvaltningen kunnat erbjuda samtal inom 48 timmar. Under 2019 har det hittills rört sig om 18 anmälningar varav de flesta berör pojkar. Fem samtal har genomförts. I de fall det inte genomförts samtal kan det handla om att de redan har anlitat eget stöd eller att familjen har kontakt med Maria ungdom. De brott som anmälningarna berör har varit narkotikabrott och snatterier. Effekten av de nya rutinerna är att familjer kallas snabbare till samtal än tidigare och att man i samband med detta, i vissa fall kan identifiera andra svårigheter i familjen.

Samtliga av stadens nämnder uppmanas att bistå socialnämnden med arbetet att tillhandahålla platser för ungdomstjänst. Ungdomstjänst är en påföljd eller ett straff för unga i åldern 15-21 år som har blivit dömda för brott. Påföljden består av oavlönat arbete samt ett påverkansprogram innehållande individuella samtal. Förvaltningen fortsätter under året att utreda vilka typer av arbetsplatser som kan tänkas vara lämpliga för ungdomstjänst

Vuxna på Kungsholmen lever ett självständigt liv utifrån sina egna förutsättningar

För att vuxna Kungsholmsbor ska kunna leva ett självständigt liv utifrån sina egna förutsättningar, ges olika stödinsatser. Personer med missbruksproblem boende i förvaltningens träningslägenheter, försökslägenheter eller i eget boende har getts boendestöd av behandlingsassistenter. Frågor om spelvanor har ställts i alla utredningar av vuxenärenden. Sex personer har aktualiserats för spelproblematik under tertialet. Det vräkningsförebyggande arbetet har fortsatt i samverkan med externa aktörer. Av fyra meddelanden om avhysning som inkom till förvaltningen under tertialet berörde inget barnfamiljer. Två av ärendena handlade om obetalda hyror.

För att kunna tillgodose socialpsykiatriklienters behov av stöd utanför kontorstid så har boendestödsutförarna förberett en anpassning av arbetstider. Som ett resultat från den tidigare genomförda fokusgruppen med socialpsykiatriklienter har en broschyr tagits fram för att förbättra informationen om de olika insatserna för målgruppen ifråga.

Sysselsättningsverksamheterna för personer med psykisk och fysisk funktionsnedsättning har arbetat för att öka graden av delaktighet och inflytande för de som deltar. I olika fora har deltagarna getts möjlighet att påverka innehållet.

Personer med funktionsnedsättning i behov av stöd får insatser i tid, präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

Det kvalitetshöjande arbetet i verksamheterna har fortsatt under perioden i syfte att personer med funktionsnedsättning, i behov av stöd, ska få insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet. Vissa utvecklingsområden kvarstår fortfarande och olika åtgärder har därför satts in. Beställarenheterna och utförarverksamheterna har inrättat ett samverkansforum och har haft ett första möte. Utförarverksamheternas och beställarenhetens chefer har diskuterat utvecklingsfrågor och enskilda ärenden. I arbetet med att få till en mer strukturerad samverkan med Region Stockholm kring enskilda personer i behov av insatser från båda huvudmännen har en mall tagits fram för att följa upp de personer som skrivs ut från slutenvården. Beställarenheterna har träffat Region Stockholm i dialogmöten och i den lokala samarbetsgruppen för att diskutera gemensamma rutiner inför de nya utskrivningsreglerna från slutenvården. Förvaltningen har kunnat erbjuda insatser i tid, de beslut som ännu ej verkställs beror i huvudsak på att den enskilde tackat nej eller att de inte valt utförare.

Uppföljning av handlingsplanen för förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndshandläggare

Arbetet utifrån handlingsplanen för en förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndshandläggare fortlöper inom respektive enhet. Under året har några gemensamma aktiviteter genomförts såsom avdelningsvisa frukostmöten och en gemensam inspirationsföreläsning med en minnesmästare. Frukostmötena har varit ett bra forum för att sprida information och en möjlighet för medarbetare att träffas över enhetsgränserna. I syfte att sprida goda exempel på hur enheterna arbetar vidare med handlingsplanen kommer ett julmingel att arrangeras. Se bilaga, *Handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för biståndshandläggare och socialsekreterare*.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel barn och unga som bedöms ha skyddsbehov som har kunnat placeras under trygga förhållanden	100	100 %	100 %		100	100 %	100 %	Tertial 2 2019
Analys Det statistiska underlaget är för litet för att någon tillförlitlig analys av könsskillnaderna ska kunna göras.								
Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats.	85,3 %	87,5 %	80 %	82,6 %	86 %	84 %	84 %	Tertial 2 2019
Analys Det är svårt att dra slutsatser kring skillnader i resultat mellan pojkar och flickor då det sett till antal är fler pojkar (24 stycken) än flickor (10 st) som avslutat insatser under året. Att titta på skillnader i andel mellan flickor och pojkar som avslutat sina insatser och inte återaktualiserats blir således missvisande. Sett till antal är det 21 av 24 pojkar som avslutat sina insatser och inte återaktualiserats inom 12 månader, i jämförelse med 8 av 10 flickor. Att det är fler pojkar än flickor som är aktuella inom socialtjänsten motsvarar hur det ser ut i samhället i stort.								
Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering				94 %	95	95 %	Öka	2019
Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering				86 %	87	87 %	Öka	2019
Andel enskilda som klarar mer på egen hand inom socialpsykiatri				21,95	25	25 %	25 %	2019
Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	34,8 %	23,5 %	66,7 %	46,4 %	42 %	42 %	42 %	Tertial 2 2019
Analys Det statistiska underlaget är för litet för att någon tillförlitlig analys av könsskillnaderna ska kunna göras.								
Andel meddelanden om avhysning som inkommit till förvaltningen från Kronofogdemyndigheten som kunnat avvärjas	0 %				90 %	90 %	tas fram av nämnd	Tertial 2 2019
Analys Förvaltningen har inte kunnat avvärja något av de fyra ärenden som inkommit under tertial två. När ett meddelande om avhysning inkommer är avhysningsprocessen så långt gånget att det inte längre är möjligt att göra några uppgörelser med hyresvärderna eller att bestrida hyresvärdens krav. En underrättelse om avhysning från Kronofogdemyndigheten innehåller information om datum och tid för vräkningens verkställande. Förvaltningens vräkningsförebyggande arbete börjar vid ett tidigare läge när meddelanden om anmodan till rättelse eller information om att någon hyresgäst ådragit sig hyresskulder eller elskulder inkommit. Med olika former av stödinsatser finns då möjligheter att avvärja en avhysning.								
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				93 %		94 %	90 %	2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				75 %		78 %	78%	2019
Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes				73 %		80 %	80 %	2019
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten skattar sin hälsa som god				62,1 %			-	2019
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol				52 %			-	2019
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika				85 %			-	2019
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak				88 %			-	2019
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte blivit utsatta för hot och våld							-	2019
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte burit vapen							-	2019
Antal vräkningar som berör barn	0	0	0		0	2	tas fram av nämnd	Tertial 2 2019
Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				100 %		92 %	92 %	2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna fortsätta att utveckla stödet till elever med funktionsnedsättning som går ut ungdomsgymnasiet och gymnasiesärskolan.	2019-01-01	2019-12-31	
Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ansvara för att barnskötare, socialsekreterare och medarbetare	2019-01-01	2019-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
inom äldreomsorgen erbjuds vidareutbildning och kompetensutveckling.			
  Socialnämnden ska i samarbete med idrottsnämnden, stadsdelsnämnderna och civilsamhällets aktörer utveckla hälsofrämjande insatser för personer med funktionsnedsättningar.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna följa upp konsekvenser av nya utskrivningsregler för brukare som kommer från slutenvård.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna göra en översyn av gällande riktlinjer med inriktning att alla stadsdelsnämnder ska inrätta lokala operativa samverkansforum för samverkan mellan skola, socialtjänst och polis.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med landstinget utveckla en stadsövergripande handlingsplan för att förebygga självmord.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda en komplettering av stadens relationsvårdcentrums verksamhet så att den även inkluderar stöd till barn som upplevt våld.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda om det är möjligt att utveckla boendestöd inom missbruksområdet.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda vilka möjligheter det finns och vilka insatser som skulle krävas, i fall av våld i nära relationer, att se till att det är den våldsutsatta parten och inte våldsutövaren som bor kvar i det gemensamma boendet.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn av riktlinjerna för hur socialtjänsten agerar när ett barn eller en ungdom stängs av från skolan med sikte på snabbare insatser.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn avseende stadens ungdomsmottagningar gällande bland annat organisation och huvudmannaskap.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna att införa kompetenshöjande insatser om könsstympling genom att införa en särskild utbildning som riktas till personal inom skola, vård och socialtjänst.	2019-01-01	2019-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetssätt för att säkerställa att allvarssamtal med ungdomar och deras föräldrar samt polis ska hållas inom 48 timmar efter det att det kom socialtjänsten till kännedom att den unge för första gången begått eller misstänks ha begått brott.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

1.4.1 Förebyggande och tidiga insatser ger barn och unga goda uppväxtvillkor

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden når det förväntade resultatet genom strukturerad samverkan inom stadsdelsområdet med socialtjänst, förskola, skola, fritidsverksamhet samt genom extern samverkan med polis och olika verksamheter inom landstinget. Samverkan leder till att flickor och pojkar i riskzon identifieras tidigt. Genom olika metoder och arbetssätt säkerställs att barn och unga är delaktiga i utredningsprocessen, vid utformning av insatser och vid uppföljning.

Genom tidiga förebyggande insatser i form av preventionssamordnaren, fältassistenternas arbete i skolorna, ungdomsmottagningen och barn- och ungdomsbehandling säkerställs att barn och ungas skyddsfaktorer stärks. Barn och unga i behov av stöd får insatser i tid och föräldrar får verktyg att klara sitt föräldraskap genom familjebehandling och föräldrastödsprogram.

Kompetensen om hbtq och normkritik inom verksamheten höjs genom att använda stadens utbildning för hbtq-diplomering.

Förväntat resultat

Barn och ungdomar får sina grundläggande behov tillgodosedda och är delaktiga i utredningsprocessen samt vid planering av insatser. Flickor och pojkars skyddsfaktorer stärks och barn och ungdomar i riskzon upptäcks tidigt. Antalet samordnade individuella planer (SIP) ökar. Föräldrar får verktyg för att klara sitt föräldraskap.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel barn som är delaktiga i utredningsprocessen				83,33 %		100 %		2019
 ♀ Andel dygnetruntplacerade barn och unga som uppnår kunskapsmålen utifrån sin årskurs/ålder				84,62 %		80 %		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra föräldrastödsutbildningar med tema cannabis och alkohol	2019-01-01	2019-12-31	
 Inrätta ett samverkansforum för socialtjänst och förskola	2019-01-01	2019-04-30	
 Stärka nyanlända ungdomarnas etablering i samhället genom att inrätta en etableringscoach för ensamkommande barn	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

1.4.2 Vuxna på Kungsholmen lever ett självständigt liv utifrån sina egna förutsättningar

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden når det förväntade resultatet genom att säkerställa att den enskilde har inflytande över det stöd som ges. En prioritering under 2019 är att utveckla boendestödet och sysselsättningsverksamheten för personer med psykiskt funktionsnedsättning för att öka deras möjligheter att utifrån sina förutsättningar delta i samhällets gemenskap. Brukare är delaktiga i utformandet och genomförandet av insatserna.

Personer med missbruksproblem får stöd att komma ifrån missbruket och leva ett självständigt liv genom aktiva insatser i form av i form motiverande samtal, öppenvård och ett nära samarbete med Stockholms stads uppsökarverksamhet.

Samverkan med hyresvärdar, bostadsrättsföreningar och Kronofogdemyndigheten är en förutsättning för ett aktivt vräkningsförebyggande arbete som motverkar hemlöshet.

Förvaltningen säkerställer att rutiner och arbetssätt finns för att särskilt uppmärksamma familjer med barn som har en osäker boendesituation.

Genom att utbilda medarbetare i barnrättsperspektivet tillförsäkras att barn uppmärksammas ärenden där en förälder aktualiseras hos socialtjänsten.

Förväntat resultat

Vuxna med missbruksproblem eller psykisk funktionsnedsättning får stöd att hantera sin livssituation och leva ett självständigt liv. Personer som har beviljats stödinsatser av socialtjänstens socialpsykiatri är nöjda med den insats som beviljats samt upplever att de kan påverka utformningen av insatsen. Vuxna har ett varaktigt boende. Barnrättsperspektivet beaktas i ärenden där en förälder aktualiseras hos socialtjänsten.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel brukare som upplever att personalen frågar på vilket sätt stödet ska utformas (sysselsättning socialpsykiatri)				76 %	76	76 %		2019
 Andel klienter inom socialpsykiatri som upplever att boendestödjare frågar på vilket sätt de vill ha stöd				86		84 %		2019
 ♀ Andel utredningar gällande vuxna som uppmärksammar barnrättsperspektivet				75 %		80 %		2019

Resultatet från brukarundersökningen för socialpsykiatri publiceras senare i höst

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Inrätta samverkansforum för beställare och utförare inom funktionsnedsättnings- och socialpsykiatriområdet	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

1.4.3 Personer med funktionsnedsättning i behov av stöd får insatser i tid, präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

 Uppfylls helt

Beskrivning

För att kunna ge ett bättre utformat stöd och en bättre service till personer med funktionsnedsättning kommer olika kvalitetshöjande åtgärder genomföras under året. Exempelvis kommer metoden kollegial observation att införas på sysselsättningsverksamheterna. Användandet av olika digitala verktyg och välfärdsteknik kommer att öka genom ett digitaliseringsprojekt.

Förväntat resultat

Personer med funktionsnedsättning i behov av stöd får ett gott bemötande och är delaktiga i utformandet av insatserna. Insatserna är präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra ett digitaliseringsprojekt med syftet att öka användningen av välfärdsteknik och digitala verktyg inom verksamheterna för personer med funktionsnedsättningar	2019-01-01	2019-12-31	
 Metoden Kollegial observation ska implementeras inom utförarverksamheterna för socialpsykiatri och funktionsnedsättning	2019-01-01	2019-12-31	
 Olika insatser ska genomföras på gruppboendena och serviceboendena med fokus på fysiska och hälsobefrämjande aktiviteter.	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att nämnden kommer att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet. Prognosen bygger på resultat från brukarundersökningen inom dagverksamhet, kvalitetsuppföljning på individnivå under årets två första tertial samt verksamhetsuppföljning inom vård- och omsorgsboende.

Resultaten hittills visar att äldreomsorgen bedöms som trygg och säker men för att nå målet om den äldres rätt till delaktighet och självbestämmande behövs åtgärder.

Äldreomsorgen är trygg och säker

Under tertialet har flera aktiviteter bidragit till att öka tryggheten.

Träfflokalen Baltzar arbetar aktivt med att bryta isolering, ge stimulans och öka tryggheten för de äldre. Baltzar har för första gången haft öppet under sommaren. Att träfflokalen är öppen under semestertider är extra viktigt då andra aktiviteter och kontaktytor vanligen är färre med ökad risk för isolering. Baltzar kommer även fortsättningsvis att hålla sommaröppet.

Förvaltningens äldrekuratorer fyller en viktig funktion för att fånga upp individer som upplever oro och ensamhet och är i riskzonen för psykisk ohälsa. Under våren har äldrekuratorerna kontinuerligt besökt Baltzar vilket fyller en viktig funktion i att synliggöra funktionen och skapa samverkan med personalen på träfflokalen. Målgrupperna för

aldrekruratorer finns framför allt i ordinärt boende och på servicehus varför det inte planeras för några återkommande besök på vård- och omsorgsboende.

Efter att Tryggt mottagande blivit Stjärnmärkt (kompetensutveckling för en kvalitetssäkrad demensomsorg) i demens har deras möjlighet att arbeta med målgruppen ökat. Numera hjälper Tryggt mottagande i betydligt större utsträckning äldre med både diagnostiserad och icke diagnostiserad demenssjukdom. I sitt arbete använder de en demenschecklista för att lättare identifiera den enskildes specifika behov. Utbildning i *Nollvisionen* har betytt att Tryggt Mottagande kan hitta alternativa lösningar till begränsningsåtgärder utan att äventyra äldres säkerhet. Genom ett individanpassat bemötande, genom unika lösningar i varje enskilt fall, med kunskap och reflekterade förhållningssätt skapar teamet en trygg och säker miljö för äldre i deras hem.

Den äldre är delaktig och har självbestämmande

Målet för delaktighet och självbestämmande nåddes under 2018 och förväntas även att nås för 2019, dock behövs vissa åtgärder.

Resultaten för brukarundersökningen inom dagverksamhet visar att för dagverksamheten med inriktning demens har resultaten försämrats avseende de äldres möjlighet att påverka innehållet samt val av veckodagar. Förvaltningen har givit verksamheten i uppdrag att analysera resultatet.

Kvalitetsuppföljningen på individnivå visar att äldre överlag är nöjda med personalkontinuiteten inom hemtjänst, men att servicehusen behöver se över resultaten. Verksamheterna har uppmärksammats på detta.

Individuppföljningen visar hittills att nöjdheten med den mat som serveras förbättrats under året. Sedan Pilträdets restaurang stängdes har mat tillfälligt levererats från ett annat kök och nöjdheten har ökat. Under året har omsorgspersonal kompetensutvecklats med stöd av förvaltningens dietist, bland annat ett mellanmålsprojekt. Individuppföljningen hittills visar också på ett förbättrat resultat avseende måltidsmiljön och förvaltningen förväntar sig att resultat från brukarundersökningen följer samma linje och att årsmålet nås. Från och med 1 november kommer mat att levereras till Alströmerhemmet från Fridas restaurang på Fridhemmet.

Uppföljning av enheternas egenkontroller avseende utevistelse har granskats. Kontrollerna visar att det finns en planering i verksamheterna och att äldre i snitt kommer ut tre gånger per vecka. Trots detta visar kvalitetsuppföljningen på individnivå att äldre inte är tillräckligt nöjda med möjligheten att komma utomhus. En hypotes är att utevistelse inte sker utifrån genomförandeplaner och individuella önskemål. Verksamheterna uppmanas analysera skillnaderna i resultaten.

För att öka den äldres delaktighet och självbestämmande är ett personcentrerat förhållningssätt av största vikt och något som kommer att följas särskilt under hösten och nästkommande år.

Övrigt

Hittills visar indikatorerna på en jämställd äldreomsorg. Vissa skillnader framgår dock i genomförd brukarundersökning för dagverksamheterna. Bland annat anser män att de har större möjlighet att påverka dagverksamhetens aktiviteter än kvinnor, medan kvinnor anser sig ha större möjlighet att påverka vilka dagar som de ska vara i verksamheten. Förvaltningen

kan konstatera att det finns en viss könsskillnad men i och med att svarsfrekvensen är låg kan resultatet inte anses ge en tillräckligt tillförlitlig bild av verksamheternas jämställdhetsarbete.

Under årets sex första månader har beställarenheten fattat 138 beslut om vård- och omsorgsboende varav tio avslag, 26 beslut om servicehus varav 10 avslag samt 2 128 beslut om hemtjänst, varav fyra avslag. Under denna period har en dom om vård- och omsorgsboende, samt en dom om hemtjänst meddelats vilka följde nämndens beslut.

Alströmerhemmets vård- och omsorgsboende kommer att tas över i egen regi 1 november 2019. Arbetet med övertagande fortgår enligt plan.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen				62 %		70 %	70 %	2019
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra				48 %		57 %	57 %	2019
Analys Med anledning av föregående års resultat i brukarundersökningen samt resultat av kvalitetsuppföljning på individnivå fram till juli befaras att årsmålet inte kommer att uppnås. Åtgärd: enheterna uppmanas analysera individuella resultat. Tätare uppföljning och stöd kommer att ges utifrån detta.								
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten				86 %		85 %	85 %	2019
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende				72 %		76 %	76 %	2019
  Andel trygga omsorgstagare i hemtjänsten				81 %		81 %	81 %	2019
  Andel trygga omsorgstagare i vård- och omsorgsboende				77 %		87 %	87 %	2019
  Andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamhet	84 %	75 %	89 %			92 %	92 %	2019
Analys Resultaten har försämrats sedan föregående år. Resultaten avser två dagverksamheter varav demensdagverksamheten står för det nedåtgående resultatet. Försämrning i nöjdhet tros bero på minskat inflytande i flertalet frågor. Åtgärd: enheten uppmanas att analysera resultatet och vidta åtgärder.								
  Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänst				84 %		84 %	84 %	2019
  Andelen nöjda omsorgstagare i vård- och omsorgsboende				79 %		81 %	81 %	2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod				11		10,4	10	2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med Stockholms läns landsting utreda hur biståndsbedömarrollen kan utvecklas mot en renodling av å ena sidan myndighetsutövning, å andra sidan rådgivning och vägledning. Detta ska säkerställa en sammanhållen planering och tillgänglig uppföljning av samhällets insatser som utgår från den enskilde äldres behov och perspektiv.	2019-01-01	2019-12-31	
  Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheten att få äldreomsorg på sitt modersmål.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

1.5.1 Äldreomsorgen är trygg och säker

 Uppfylls helt

Beskrivning

Enheternas kvalitetsarbete och egenkontroller följs upp under året. Intern och extern samverkan och arbete i tvärprofessionella team möjliggör en personcentrerad omvårdnad och en hög patientsäkerhet. Förebyggande arbete bedrivs på individ- och systemnivå. Exempel på förebyggande insatser är, anhörigstöd, äldreкураторer samt nödvändiga risk- och funktionsbedömningar i vården. Avvikelse, synpunkter och klagomål hanteras och används i förbättringsarbetet. Kvalitetsuppföljningen utvecklas med fokus på återkoppling och uppföljning av resultaten.

Förväntat resultat

Genom ett strukturerat kvalitetsarbetet med egenkontroller säkerställs kvalitet och rätta prioriteringar. Vården och omsorgen utgår från en helhetsbedömning av den enskildes behov. Verksamheterna bedriver ett systematiskt förbättringsarbete och kvinnor och män ges en likvärdig äldreomsorg. Hög kontinuitet präglar insatserna. Information är tillgänglig och det är lätt att nå både handläggare och utförare. Anhöriga uppmärksammas och får stöd för egen del. Maten som serveras är varierad, god, näringsrik och ges fördelad över dygnet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel utförare som har ett strukturerat arbetssätt utifrån ledningssystem för				83 %		80 %		2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
systematiskt kvalitetsarbete								
	Andel äldre som upplever att de blir informerade om tillfälliga förändringar					60 %		2019
 ♀	Andel äldre som upplever god personalkontinuitet			78 %		75 %		2019
 ♀	Andel äldre som upplever sig nöjda med informationen från biståndshandläggaren i samband med ansökan			95 %		90 %		2019
	Särskilt boende: Andel beslut om skyddsåtgärd som är kopplad till en individuell hälsoplan (vårdplan)					75 %		2019
	Särskilt boende: andel genomförda risk- och funktionsbedömningar i vården (ADL, nutrition och trycksår)			92 %		86 %		2019
	Vård och omsorgsboende: andel äldre som upplever att personalen kommer inom rimlig tid om de påkallar hjälp					75 %		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Under året ska äldreкурatorerna även finnas tillgängliga på särskilda boenden i egen regi och Baltzars träfflokal för att fånga upp äldre som upplever ensamhet och social isolering.	2019-01-01	2019-12-31	
 Utveckla metod för uppföljning och återföring av resultat av verksamhetsuppföljning i kvalitetshöjande syfte.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

1.5.2 Den äldre är delaktig och har självbestämmande

 Uppfylls helt

Beskrivning

En hög rättssäkerhet och äldreomsorgens nationella värdegrund är utgångspunkt i all verksamhet. Den äldre är delaktig i utredning och beslut. Genomförandeplaner upprättas tillsammans med den äldre och insatserna följs upp kontinuerligt. Verksamheterna möjliggör deltagande i sociala sammanhang och varierade aktiviteter utifrån den äldres intresse och funktionsförmåga. På vård- och omsorgsboende erbjuds äldre hög delaktighet i måltidssituationen. Ett salutogent, hälsofrämjande, förhållningssätt utgör grunden för insatserna och stärker den enskildes egna resurser.

Förväntat resultat

Kvinnor och män ges likvärdig äldreomsorg utifrån individuella behov och den enskilde är delaktig och har självbestämmande. Inom vård- och omsorgsboende erbjuds varierande aktiviteter och skillnaden i nöjdhet med aktiviteter mellan kvinnor och män är utjämnad. Måltidsupplevelsen är trevlig med möjlighet till delaktighet, social samvaro och samtal.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel enheter som har en strukturerad egenkontroll av SoL- dokumentationen						75 %		2019
 Andel äldre som upplever att de har lätt att få kontakt med personalen vid behov				68 %		70 %		2019
 ♀ Dagverksamhet: andel äldre som upplever att de har möjlighet att påverka vilka veckodagar de ska besöka dagverksamheten	75 %	63 %	83 %	89 %		85 %		2019
Analys								
Resultatet har försämrats sedan föregående år. En orsak till nedgången kan vara att fler äldre har beviljats dagverksamhet och därmed finns inte samma möjlighet eller utrymme att påverka veckodagar. Enheterna uppmanas att analysera resultatet.								
 ♀ Dagverksamhet: andel äldre som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen	95 %	100 %	90 %	97 %		95 %		2019
 Hemtjänst: andel äldre som upplever att de har deltagit i planering av insatsernas utförande						75 %		2019
 ♀ Vård- och omsorgsboende: andel äldre som är nöjda med aktiviteter inom boendet				57 %		63 %		2019
 ♀ Vård- och omsorgsboende: andel äldre som är nöjda med den mat som serveras				68 %		70 %		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Kunskapshöjande insatser för vård- och omsorgspersonal kring mat och måltider	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s inriktningsmål:

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Nämnden har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål. Till inriktningsmålet hör fem mål för verksamhetsområdet och sju nämndmål. Förvaltningen bedömer att samtliga inriktningsmål kommer att uppfyllas för året. Ett nämndmål uppfylls delvis. Nämndens verksamheter erbjuder ett brett utbud av aktiviteter anpassat efter de olika

målgrupperna men förskoleundersökningen visar att vårdnadshavare inte i tillräckligt hög utsträckning upplever att förskolan ger barnet möjlighet att ta del av och möta olika sorters kulturutbud på och utanför förskolan. Resultatet har dock förbättrats sedan föregående år.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att verksamhetsmålet med tillhörande nämndmål kommer att uppfyllas genom att systematiskt samverka med Kungsholmens företagarföreningar och genomföra upphandlingar i enlighet med stadens direktiv. Bedömningen grundas på att indikatorn prognostiseras att uppfyllas och att de planerade mötena och informationsträffarna kommer att genomföras.

Stadsdelsförvaltningen, de tre lokala företagarföreningarna och fastighetsägarföreningen har träffats två gånger under året. Ett möte mellan förvaltningen, företagarföreningarna, fastighetsägarföreningen och Stockholm Business Region är inplanerat till november. Ett informationsmöte med exploateringskontoret, som ska informera om planerade byggprojekt på Kungsholmen, är inbokat till januari 2020.

För att vägleda lokala företagare när de vänder sig till förvaltningen i olika frågor har förvaltningen utsett en kontaktperson för näringslivsfrågor. Kontaktpersonen kommer även att fungera som en länk mellan Stockholm Business Region och stadsdelsförvaltningen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel upphandlad verksamhet i konkurrens						45 %	Tas fram av nämnd/styrelse	2019

Nämndmål:

2.1.2 Kungsholmens stadsdelsnämnd underlättar för det lokala näringslivet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Genom att ha en nära och kontinuerlig dialog med det lokala näringslivet förenklas kontakten och utvecklas samverkan mellan de lokala företagarföreningarna och stadsdelsförvaltningen. Förvaltningen träffar kontinuerligt företagarföreningarna samt initierar samverkan kring olika aktuella näringslivsrelaterade frågor i närområdet. För att underlätta för de lokala företagarna arrangeras informationsmöten om aktuella näringslivsrelaterade frågor inom ramen för förvaltningens ansvarsområden.

Förväntat resultat

Nämnden har ett gott samarbete med lokala företagareföreningar och entreprenörer på Kungsholmen. Förvaltningens upphandlingar möjliggör för småföretag och andra aktörer att delta. Företagen har goda möjligheter att starta företag och utvecklas på Kungsholmen.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att verksamhetsmålet kommer att uppfyllas för året. Förvaltningen samverkar med stadsbyggnadskontorets, exploateringskontorets och trafikkontorets arbete med Kungsholmens stadsutvecklingsområden och beaktar nämndens behov av verksamheter.

Under 2019 kommer inte några bostäder med särskild service att vara färdigställda. 2022 beräknas fyra nya bostäder med särskild service vara inflyttningsklara utifrån de inriktningsbeslut som nämnden fattat beslut om. Tre servicebostäder med totalt 24 lägenheter och en gruppbofastad med sex lägenheter.

Stadsdelsförvaltningen arbetar med planeringen av en ny permanent förskola på Stora Essingen. Förskolan kommer att vara i två plan, ha tillagningskök och ha plats för sex barngrupper med totalt 108 barn. Kommunstyrelsens ekonomiutskott har godkänt kostnaden och hyresnivån. Det är Skolfastigheter i Stockholm AB, SISAB, som är byggaktör och förskolan beräknas vara klar till sommaren 2021. Den nya förskolan planeras att ersätta två förskolor i närområdet som ska avvecklas, bland annat på grund av att tidsbegränsade bygglov upphör. Därutöver kommer förskolan tillföra ytterligare kapacitet på Stora Essingen.

Under våren meddelade SISAB att stadsbyggnadskontoret ålagt dem att ta bort samtliga paviljonger som är uppställda på tidsbegränsade bygglov och där bygglovstiden gått ut. För Kungsholmen innebär det att paviljongen vid förskolan Lilla Björnen, Lagerlövsgränd 5 kommer tas ur bruk till sommaren 2020.

Förskolan Hagen, Mariedalsvägen 1 har ett temporärt bygglov som upphör i samband med att den planerade nybyggnationen av bostäder i Stadshagen påbörjas. Verksamheten flyttas under våren 2020 till andra lokaler i väntan på att en ny förskola färdigställs inom samma område. Avvecklingen av dessa paviljonger kommer att innebära relativt stora kostnader för återställning.

Förvaltningen har deltagit i planeringen av flytt och anläggande av ny lekplats i Sankt Göransparken. Under året deltar förvaltningen i exploateringskontorets arbete med att ta fram projektering för parkerna inom exploateringsområdena Stadshagen, Kristineberg och Primus. På Stora Essingen deltar förvaltningen i pågående utredning och planering av kvalitativa friytor.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0			0		0	tas fram av nämnden	2019

Nämndmål:

2.2.1 I Kungsholmens bostadsområden erbjuds kommunal service i tillräcklig omfattning

 Uppfylls helt

Beskrivning

I remissvar och deltagande i arbetsgrupper bevakar och verkar förvaltningen för att invånarnas behov av specialbostäder, förskolor, äldreboenden och offentliga platser inom Kungsholmens stadsdelsområde tillgodoses.

Förväntat resultat

När nya bostäder byggs på Kungsholmen har invånarna god tillgång till kommunal service samt parker och grönområden som är tillgängliga för alla. Det finns förskolor, bostäder med särskild service och äldreboenden i tillräcklig omfattning.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att verksamhetsmålet med tillhörande nämndmål kommer att uppfyllas. Stadsdelsförvaltningen använder i huvudsak kollektivtrafik, elcyklar och vanliga cyklar för förflyttningar. Endast tre bilar, alla miljöbilar, finns i organisationen. En av de tre elbilarna kan bokas för delar av dagen för olika enskilda transportbehov. Förvaltningen använder också den av staden upphandlade elbilspoolen.

Den första november kommer maten till Alströmerhemmets vård- och omsorgsboende att levereras från Fridhemmets servicehus. Detta gör att miljöpåverkan för transport från kök till kund reduceras till noll. Luncher till den dagliga verksamheten för personer med funktionsnedsättning transporteras med cykelbud. För de förskolor som inte tillagar mat transporteras maten med cykel.

I upphandlingen av en ny entreprenör för parkskötseln på Kungsholmen, där tilldelningsbeslut fattas i september, ställs miljökrav på entreprenörens maskinpark enligt stadens riktlinjer.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel miljöbränsle i stadens etanol- och biogasfordon	84,8 %			71,8 %	86 %	86 %	86 %	Halvår 1 2019

Nämndmål:

2.3.1 Nämndens transporter och resor är klimatsmarta

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen följer stadens tips och råd för klimatsmarta resor och transporter.

Förväntat resultat

Minskade utsläpp av växthusgaser genom hållbara transporter, leveranser och resande.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas under året.

Kungsholmsbor i alla åldrar erbjuds att ta del av ett varierat kultur- och fritidsutbud. Resultat från förskoleundersökningen visar dock att vårdnadshavare inte i tillräckligt hög grad upplever att förskolan ger barnet möjlighet att ta del av och möta olika sorters kulturutbud på och utanför förskolan. Resultatet för Kungsholmens förskolor är lägre än stadens genomsnitt, men har förbättrats sedan föregående års mätning. Förvaltningens analys är att föräldrar efterfrågar mer professionell kultur utanför förskolan, medan förskolan fokuserar på att ge barn själva möjlighet till kulturskapande. Förskolorna ska se över vilket professionellt kulturutbud som erbjuds och ha en dialog med föräldrarna kring frågan och vad som är rimligt att erbjuda.

Skolenkäten visar att elever i årskurs 5 och 8 är betydligt nöjdare med tillgången till kulturaktiviteter jämfört med föregående års mätning. På fritidsgården Kuggen har förvaltningen anordnat sommarlovsaktiviteter med en rad olika kultur- och sportaktiviteter. En enhet inom socialtjänstavdelningen har varit medarrangör till ungdomsfestivalen We are Stockholm (WAS). Förvaltningen har arbetat med förberedelser för riktade aktiviteter för barn med funktionsnedsättning och spridit information om de aktiviteter som staden anordnat för målgruppen ifråga. Fritidsgården Kuggen anordnade en kulturaktivitet på Nationaldagsfirandet i Rålambshovsparken för att presentera sin verksamhet.

Under årets två första tertial har anhöriga erbjudits olika typer av aktiviteter. Bland annat

träningsgrupper för föräldrar och barn med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning (NPF), och för äldre olika typer av yoga, föreläsningar om vikten av fysisk motion för att stärka hjärnan, om hjärnsvikt och om vikten av ett gott bemötande. Baltzars träfflokal för seniorer erbjuder ett brett utbud av kultur och friskvårdsaktiviteter.

Nationaldagsfirandet i Rålambshovsparken bjöd på en mängd aktiviteter och hög tillgänglighet. Aktiviteterna bidrog även till målen för stadens Idrottspolitiska program som syftar till att stimulera fler stockholmare till att bli fysiskt aktiva oavsett kön, ålder, funktionsnedsättning och utländsk och socioekonomisk bakgrund. Exempel på aktiviteter som främjade detta var Skate för tjejer, prova på klättring, basket, beachvolley, agility, folkdans, salsa och finsk tango. Kulturskolan hade ett program vid Amfiteatern, vid Smedsuddsbadet genomförde Parkteatern två föreställningar och en Badorkester uppträdde för barn med sånger på temat vatten.

Parker och grönområden möjliggör en mångfald av fritidsaktiviteter

De bemannade parklekarna på Kungsholmen är populära och samlar många parkbesökare, vardagar som helger. Utemiljön nyttjas för lek, cykling, spel, grillning och mycket mer. För att öka tillgängligheten i Rålambshovsparkens parklek pågår markarbete för en ny och tillgänglighetsanpassad sandlek.

Parklekens familjefest som anordnades under försommaren hade temat *En parklek för alla* med fokus på motoriska funktionshinder och funktionsvariationer. Besökare fick möjlighet att köra rullstol, prova på race-running och boccia. Dagen var mycket välbesökt och parklekarna har genom familjedagen bidragit till att medvetandegöra olika svårigheter och möjligheter som ett funktionshinder kan innebära.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel ungdomar som deltar i föreningsliv				70 %			-	2019
Analys								
Stockholmsenkäten genomförs jämna år.								
  Andelen ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	75,6 %	74,1 %	78 %			74 %	74 %	2019
  Andelen ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter	79,8 %	78 %	82,5 %			75 %	75 %	2019

Nämndmål:

2.4.1. Kungsholmsbor i alla åldrar tar del av ett varierat kultur- och fritidsutbud

 Uppfylls delvis

Beskrivning

För barn och unga erbjuds en meningsfull fritid och tillgång till trygga och jämställda mötesplatser. Parklekar och fritidsgården arbetar för ett jämställt utnyttjande.

Kultur och fritid är införlivat i det ordinarie arbetet i verksamheterna för äldre och personer med funktionsnedsättning och planeras i dialog med målgrupperna. I arbetet beaktas Idrottspolitiskt program för Stockholms stad 2018-2022. De öppna mötesplatserna för vuxna och äldre informerar om utbud och aktiviteter och anpassar utbudet utifrån dialog och efterfrågan.

Nationaldagsfirandet planeras och genomförs med utgångspunkten tillgänglighet för alla. Genom uppföljning av föreningsstöden säkerställs att kungsholmsborna får ett varierat utbud av aktiviteter och att de föreningar som erhållit bidrag står för demokratiska värderingar.

Förväntat resultat

Kungsholmsbor i alla åldrar tar del av ett varierat utbud. De aktiviteter som erbjuds inom nämndens öppna fritidsverksamheter och träfflokaler är tillgängligt för alla. Nämndens verksamheter erbjuder varierande kultur- och fritidsaktiviteter och möjlighet till eget skapande. Föreningar är engagerade och bidrar till stimulans och aktiviteter för kungsholmsborna.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel vårdnadshavare som upplever att förskolan ger barnet möjlighet att ta del av och möta olika sorters kulturutbud på och utanför förskolan	64			58		66 %		2019
Analys Resultatet har ökat från 58 % till 64% men förskolorna når inte årsmålet på 66 %. En orsak till det kan vara bristande information till vårdnadshavare om kulturbegreppet. Förväntningarna från vårdnadshavare gäller kultur för barn är kan vara högre än vad förskolan erbjuder. En hög medvetenhet och närhet till kultur kan skapa höga förväntningar. En annan orsak kan vara att förskolorna erbjuder för lite kultur för barn och fokuserar enbart på kultur med barn. Förskolor med låga resultat kommer att ha en diskussion med vårdnadshavarna om vad förskolan ska erbjuda barn gällande kultur för barn och vad som är rimligt att förskolebarn ska erbjudas under en termin gällande kultur för barn.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Utforma metod för att kontinuerligt mäta äldre kvinnor och mäns nöjdhet med Baltzars träfflokal	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Aktiviteten förlängs till årets slut.			

Nämndmål:

2.4.2. Parker och grönområden möjliggör en mångfald av fritidsaktiviteter

 Uppfylles helt

Beskrivning

Nämnden bidrar till målet genom att utveckla parker och grönområden som ökar invånarnas och besökarnas möjlighet till fritidsaktiviteter. Nämnden utvecklar parker och grönområden samt skapar aktiviteter för ett jämställt och tillgängligt nyttjande året om.

Förväntat resultat

Parkerna är mångfunktionella och erbjuder ett rikt utbud av aktiviteter och anläggningar, som möjliggör ett jämställt nyttjande. Parklekarna är välbesökta och upplevs tillgängliga.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 Kungsholmsbor tycker att det finns goda möjligheter till spontanidrott i Stockholm				84 %		86 %		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen genomför tillgänglighetshöjande åtgärder i parklekar	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att verksamhetsmålet med tillhörande nämndmål kommer att uppfyllas. Förvaltningens verksamheter fortsätter i stor omfattning köpa ekologiska livsmedel och minskar användandet av skadliga kemikalier. I stadsdelsområdets parker genomförs olika klimatkompenserande åtgärder.

Nämndens verksamheter bidrar till en hållbar livsmiljö

Flera förskolor har under de två första tertialen fortsatt att rensa i material och bytt ut bisfenolhaltiga produkter såsom gamla leksaker och måltidsredskap mot giftfria produkter. Samtliga förskolor använder vägledningen *Kemikaliesmart förskola* från miljöförvaltningens kemikaliecentrum. Arbetet med att fasa ut produkter med lägre miljöklass fortgår inom flera verksamheter, framförallt handlar det om gamla torkskåp och tvättmaskiner som byts ut till nya mer energieffektiva.

Att öka kunskapen om miljöpåverkan och energieffektivisering är viktigt. Några förskolor har deltagit i *Energiagenterna*, en tio veckor lång utbildning där barn får lära sig att inte slösa på energi i olika former. Barn och vuxna får delta när Agent boV och El-boven besöker förskolan i ett dramaspel. Detta har bidragit med kunskap både för barn och vuxna hur energianvändning kan effektiviseras. De äldre på Kungsholmens servicehus har fått delta i en föreläsning om källsortering och hållbar miljö av Micasas miljö- och hållbarhetsansvariga.

Förvaltningen arbetar vidare för en hållbar livsmiljö där mängden engångsartiklar minimeras

och andelen ekologiska och vegetariska livsmedel ökar. Förvaltningens förskolor serverar vegetarisk kost minst två dagar i veckan. I förvaltningens lokaler på Lindhagensgatan startar matavfallsinsamling under hösten. Andelen verksamheter som återvinner matavfall fortsätter att öka. På Fridas restaurang i Fridhemmets servicehus tas skal och andra restprodukter omhand för att göra buljong och mat som blir över paketeras och säljs till ett förmånligt pris dagen efter.

Klimatinvesteringsmedel har erhållits för fortsatt satsning på miljösmarta skräpkorgar. Korgarna kommer under tidig höst att placeras ut längs Kungsholmens populära gångstråk vid vattnet. Två miljösmarta källsorteringsstationer kommer att sättas ut i Rålambshovsparken och på Hornsbergs strand.

Parker och grönområden är anpassade till nya klimatförutsättningar och bidrar till en mångfald av ekosystemtjänster

I Rålambshovsparken pågår genomförandet av anpassningar för dagvatten- och skyfallshantering enligt plan. Färdigställandet av den första etappen *Skyfallsdammen* har dock försenats på grund av dålig grästillsväxt och resursbrist hos entreprenör, och väntas kunna tas i bruk i september.

Stadsodlingar gynnar både biologisk mångfald och stärker sociala sammanhang. En plats för tillfällig prova-på-stadsodling har anlagts i Signalparken. Samtliga 30 odlingslådor är bokade och odling pågår för fullt.

Runt om i parkerna på Kungsholmen har träd tagits ner som torkskadats och dött till följd av den torra sommaren 2018. Inventering och inmätning av samtliga träd i Rålambshovsparken, Konradsbergsparken och Sysslomansparken har genomförts under våren och kommer ligga till grund för kommande planering och trädvårdsåtgärder. Inmätningar av parkträd, där detta har saknats, har genomförts på Lilla och Stora Essingen. Arbete med att kartlägga övriga behov inom hela stadsdelsnämndsområdet pågår.

Gamla ekar har stort värde för den biologiska mångfalden. I syfte att ge ekar i Kristineberg och Fredhäll, utifrån de ekmiljöer som finns upptagna i ekdatabasen, bättre förutsättningar har växtlighet runt omkring dessa tagits bort under våren.

I förfrågningsunderlag för nya upphandlingar ställs särskilda kemikalie- och miljökrav samt kontroll av produkter.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel av stadens förskolor som har genomfört alla åtgärder på nivå 2 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola				100 %		100 %	75%	2019
  Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen				100 %		100 %	100%	2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
(BVB) eller därmed jämförliga system								
  Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling						60 %	60 %	2019
  Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	50,03			46,82		50 %	50%	2019
  Köpt energi (GWh)				2 GWh		2,4 GWh	1735 GWh	2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och berörda bolag utreda om flytande papperskorgar i anslutning till stadens strandbad kan förbättra den lokala stadsmiljön och minska plasten i stadens vattendrag	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

2.5.1 Nämndens verksamheter bidrar till en hållbar livsmiljö

 Uppfylls helt

Beskrivning

Med en hållbar livsmiljö avses bland annat att energianvändning är effektiv och energiförbrukningen i förvaltningens lokaler minskar. Mängden avfall från verksamheterna minimeras då verksamheterna bland annat ökar insamlingen av förpackningar och fler verksamheter sorterar ut sitt matavfall för biologisk behandling. Mängden engångsartiklar minskar i verksamheterna. Vid representation, catering och övriga inköp väljer förvaltningen i möjligaste mån ekologiska och vegetariska alternativ. Förvaltningen följer Stockholms stads kemikalieplan och förskolorna genomför som planerat åtgärder enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola. Genom att systematiskt införa fler digitala och miljösmapta papperskorgar minskar transporter och nedskräpning.

Förväntat resultat

Minskad negativ miljöpåverkan och energiförbrukning. Verksamheterna inom förvaltningen förebygger uppkomsten av avfall och avfallet återbrukas och återvinns i möjligaste mån och tas omhand resurseffektivt. Förvaltningens verksamheter har en hög andel ekologisk och vegetarisk mat. Medarbetare inom förvaltningen gör kemikaliesmarta inköp. Produkter och material med lägre miljökrav har fasats ut. Parkskötseln och skräphanteringen i parkerna är miljösmart.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen inventerar och kartlägger användning av platsgjutet gummi och konstgräs i stadsdelsområdets parker	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen inventerar och kartlägger användning av träskyddsmedel i stadsdelsområdets lekplatser	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen tar fram en strategi för att driva ett effektivt miljöarbete inom förvaltningens verksamheter	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen tar fram en övergripande handlingsplan för att minska matsvinnet i verksamheterna	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen tar fram lättläst material om källsortering som kan användas inom den sociala omsorgen	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

2.5.2 Parker och grönområden är anpassade till nya klimatförutsättningar och bidrar till en mångfald av ekosystemtjänster

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden bidrar till målet genom att bland annat arbeta med strategier för dagvattenhantering samt skötsel och åtgärder som gynnar biologisk mångfald.

Förväntat resultat

Parker och grönområden är anpassade till nya klimatförutsättningar. Den biologiska mångfalden och ekosystemtjänsterna synliggörs och förstärks.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra landskapsvård i ekmiljöerna enligt ekdatabaserna	2019-01-01	2019-12-31	
 Iordningsställa yta för stadsodling i Signalparken	2019-01-01	2019-12-31	
 Sköta strandlinjerna mot Kungsholmen och Essingeöarna så att både rekreation och biologisk mångfald främjas.	2019-01-02	2019-12-31	
 Ta fram en trädvårdsplan samt genomföra åtgärder för Syslomansparken	2019-01-01	2019-12-31	
 Utreda möjligheten till ökat lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) i varje parkupprustningsprojekt	2019-01-02	2019-12-31	

KF:s inriktningsmål:

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Stadsdelsnämnden har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål. Till inriktningsmålet hör två mål för verksamhetsområdet och tre nämndmål. Förvaltningens bedömning är att med stöd av åtgärder kommer samtliga mål att uppfyllas för året. Analys och en kortfattad redovisning beskrivs under respektive mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

 Uppfylls helt

Analys

Prognosen för året bygger på en sammanvägning och analys av den av kommunfullmäktige fastställda budgeten för 2019, faktiskt bokförda kostnader och intäkter till och med augusti månad och förväntad utveckling fram till årets slut.

Vintersäkring av aktuella vattenmätare i parker kommer att innebära en stor kostnad. Stockholm Vatten och Avfall har tidigare plockat in vattenmätarna på vintern för att de inte ska frysa sönder, men har beslutat att sluta med detta. Vintersäkring av aktuella vattenmätare färdigställs under hösten.

Planerad avveckling av två förskolepaviljonger medför extra kostnader. Förskolan Hagen behöver flytta till andra lokaler med anledning av planerad nybyggnation av bostäder i Stadshagen och förskolan Lilla Björnen kommer att tas ur bruk sommaren 2020, se mål 2.2.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %			99,9 %		100 %	100 %	Tertial 2 2019
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100,6 %			99,8 %		100 %	100 %	Tertial 2 2019
  Nämndens prognossäkerhet T2				0 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2019

Nämndmål:

3.1.1 Stadsdelsnämndens ekonomi är långsiktigt hållbar

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämndens budget ska rymmas inom givna ekonomiska ramar och resurserna ska användas effektivt för att nå uppsatta mål. Kontinuerliga ekonomiuppföljningar på enhets-, avdelnings- och nämndnivå genomförs månadsvis.

Medarbetarnas delaktighet är nödvändig för att identifiera utvecklingsområden, ta fram åtgärder och uppnå en hållbar effekt. De ska också vara delaktiga i planering och uppföljning av verksamheten och tillsammans med chefer samla och sprida goda exempel på effektiva arbetssätt.

Förväntat resultat

Nämndens budget är i balans och förvaltningen säkerställer en långsiktig stabilitet i ekonomin. Förvaltningens chefer har god kunskap om förändringar i verksamheten och gör anpassningar inom budgetramen utifrån behov. Prognossäkerheten är god och åtgärder vidtas vid behov.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att nämnden kommer att uppfylla målet för verksamhetsområdet. Flertalet indikatorer som är kopplade till verksamhetsmålet och tillhörande nämndmål bedöms uppfyllas.

Kompetenta ledare och medarbetare skapar tillsammans en hälsosam arbetsmiljö

Förvaltningen bidrar till målet genom att systematiskt arbeta för att ledare och medarbetare utvecklas och tar gemensamt ansvar för att skapa en hälsosam arbetsmiljö.

Utvecklingsområden finns inom organisatorisk och social arbetsmiljö samt ledarskap och sjukfrånvaro.

Arbetsmiljö och sjukfrånvaro

Prognosen är att målet för den korta sjukfrånvaron kommer att uppnås helt. Sjukfrånvaron ligger fortsatt under nivån för satt årsmål och på en lägre nivå än genomsnittet för stadsdelsförvaltningarna. Den totala sjukfrånvaron ligger dock över nivån för årsmålet och prognosen för helåret är att målet inte kommer att uppnås. Det är framförallt sjukfrånvaron från dag 180 och uppåt som ligger högre än genomsnittet för övriga stadsdelsförvaltningar. Det är i skrivande stund totalt 58 medarbetare som har en sjukskrivning som varat längre än 60 dagar, av dessa är 30 medarbetare sjukskrivna på deltid. Förvaltningen kan konstatera att både den korta och den långa sjukfrånvaron fortsatt ligger högre bland kvinnor än bland män. Vid en övergripande analys kan ingen särskild avdelning sägas stå för ökningen, utan istället kan en svag ökning av den långa sjukfrånvaron inom alla avdelningar inom förvaltningen konstateras. Avdelningsspecifika analyser har genomförts för att identifiera typ av sjukfrånvaro och om det finns bakomliggande orsaker i arbetsmiljön som bidragit till ökad långtidssjukfrånvaro.

En del av långtidssjukfrånvaro inom förvaltningen kan hänföras till psykisk ohälsa och psykiska symtom. I FORTEs (Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd) rapport om psykisk ohälsa, arbetsliv och sjukfrånvaro, drar man slutsatsen att det finns ett vetenskapligt samband mellan arbete, psykisk ohälsa och sjukskrivning.

Det finns flera vetenskapligt dokumenterade risk- och friskfaktorer i arbetslivet. Faktorer som främst kopplas till psykiskt välbefinnande bland medarbetare är ett gott ledarskap (rättvist, stödjande, inkluderande), kontroll i arbetet, balans mellan arbete och fritid, balans mellan arbetsinsats och belöning, tydliga mål och anställningstrygghet. Åtgärder som syftar till att

stärka friskfaktorerna som minskar risken för psykisk ohälsa kommer mot bakgrund av detta därför fortsätta att användas i det förebyggande arbetet inom förvaltningen. Ett exempel är förvaltningens satsning på en ledarskapsutbildning för samtliga chefer som kommer att genomföras under hösten. Utbildningen syftar till att säkra ett gott ledarskap. Cheferna erbjuds också löpande en partssammansatt arbetsmiljöutbildning som genomförs tillsammans med Östermalms stadsdelsförvaltning.

Förvaltningens fortsatta arbete med att ta fram systematiska arbetssätt för att förbättra den organisatoriska och sociala arbetsmiljön är ytterligare en åtgärd som syftar till att tydliggöra mål, organisation, skapa en balans mellan krav och resurser samt förbättra det socialt stödande strukturer på arbetsplatsen och i med det sänka sjukfrånvaron.

I arbetet med att sänka sjukfrånvaron kommer förvaltningen under hösten att förtydliga arbetsprocess, ansvarsfördelning, förbättra underlag och uppföljningsstrukturer från enhetsnivå till förvaltningsövergripande nivå. Bland annat tas nya undersökningsmetoder för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön fram, arbetsprocesskartor för både sjukfrånvaro och arbetsmiljö utvecklas, avdelningsspecifika handlingsplaner för att sänka sjukfrånvaron tas fram och HR-avdelningen involveras i högre grad i avdelningarnas arbete.

Index Bra arbetsgivare

Stadens index Bra arbetsgivare bygger på tre delindex: Jämställdhet, Attraktiv arbetsgivare och Rekommendera arbetsplats. Indexvärdet har sjunkit jämfört med föregående år och ligger under nivå för förvaltningens målvärde och något lägre jämfört med samtliga stadsdelsförvaltningar. En försämring av delindex Jämställdhet förklarar till största del årets lägre indexvärde. Framförallt beror det på att män har lägre långtidssjukfrånvaro och att kvinnor har större möjlighet att bli chefer och göra karriär. Delindexet Attraktiv arbetsgivare har stigit sedan förra mätningen.

Kompetensförsörjning

Ett effektivt utnyttjande av medarbetarnas kompetens är en förutsättning för ändamålsenliga och kvalitativa verksamheter. Fortsatta insatser planeras inom förvaltningens olika avdelningar under hösten för att ytterligare stärka varumärket och arbetsmiljön. Utbildningsförvaltningen har utifrån ett uppdrag från kommunfullmäktige kartlagt arbetssituationen för förskollärare och barnskötare som arbetar i stadens förskolor. I juni 2019 presenterades en slutrapport med 10 fokusområden för att förbättra arbetssituationen för förskollärare och barnskötare. Förvaltningen och rektorerna kommer under hösten att prioritera fokusområden för Kungsholmens förskolor för att förbättra arbetssituationen för förskollärare och barnskötare.

Nämndens verksamheter använder resurser effektivt, hållbart och innovativt

Genom planering, uppföljning och utvärdering av resultat sker löpande olika åtgärder och effektiviseringar av verksamheterna. Digitalisering är ett verktyg för utveckling och effektivisering. Under tertiåret har en övergripande inventering av förvaltningens behov och pågående aktiviteter kopplade till digitalisering genomförts. Inventeringen bör ge bättre förutsättningar för löpande uppföljning och övergripande prioriteringar och underlättar eventuella samarbeten med andra stadsdelsförvaltningar med liknande behov eller erfarenheter.

Samtliga chefer gick under våren en analysutbildning vilket ger goda förutsättningar för

fortsatt utvecklingsarbete. För att utveckla ledarskapet genomför förvaltningen under hösten en ledarskapsutbildning. Utbildningen omfattar förvaltningens samtliga chefer, syftet med satsningen är att stärka förmågan att leda i förändring och att skapa ett mer innovativt och tillåtande arbetsklimat. Förvaltningen vill ha chefer som utövar ett modernt ledarskap som präglas av tillit med en öppen och tillåtande kultur. Utbildningen tar sin utgångspunkt i stadens budget och personalpolicy och fokuserar vidare på det aktiva medarbetarskapet som är en förutsättning för en effektiv verksamhet som erbjuder medborgarna en service av hög kvalitet.

I och med övergång till det digitala ärendehanteringssystemet eDok har kompetensutveckling genomförts med användare i systemet. Andra kompetensutvecklingar i digitala system och verktyg har fått skjutas fram i tid då arbetet med byte av IT-leverantör och därmed ny IT-utrustning GSIT2.0 har behövts prioriteras.

Det administrativa stödet har följts upp genom en enkät som gick ut till samtliga chefer. Resultatet visar övergripande att framförallt stödet i upphandling och lokalfrågor behöver ses över. Verksamheterna önskar stöd i arbetet med digitalisering men har svårt att konkretisera på vilket sätt. Det framgår att baskunskaper för att använda digitala verktyg och system behöver stärkas för anställda och för brukare. Vissa stödfunktioner behöver tydliggöra vilket stöd som erbjuds och vilket ansvar som verksamheterna själva har.

Förvaltningens nystartade nätverk för administratörer ger en bra möjlighet att snabbt nå ut med relevant information. Under tertialet har nätverket haft tema hantering av allmänna handlingar och nytt är att HR-avdelningen påbörjade fast deltagande vid varje nätverksmöte.

Förskolorna omfördelar personal vid frånvaro för att minska vikariatillsättningen vilket bidrar till att använda resurser effektivt. En viktig del för att uppmuntra innovationer och nytänkande är de pedagogiska nätverk som samtliga enheter har för sin personal.

Förvaltningen har en överenskommelse om samverkan med utbildningsförvaltningen avseende barn och ungdomar. Syftet med denna samverkansöverenskommelse är en gemensam helhetssyn på barns och ungas utveckling och lärande. Stadsdelsdirektören träffar regelbundet verksamhetscheferna för förskola, grund- och gymnasieskola samt socialtjänsten för att göra prioriteringar i samverkan, identifiera problem i samverkan och diskutera behov av åtgärder det kommande året.

Sysselsättningsverksamheterna i egen regi, för personer med psykisk och fysisk funktionsnedsättning, liksom gruppbostäder och servicebostäder i egen regi har utrustats med digitala verktyg i form av WiFi och Ipads.

Inom äldreomsorgens särskilda boenden påbörjas installation av nytt trygghetslarm under hösten. Trygghetslarm ska säkerställa äldres behov av trygghet och säkerhet. Det nya larmet använder en teknik som är anpassningsbar efter verksamhetens och den enskildes behov och är möjlig att anpassa till den tekniska utvecklingen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex	81	80	81	82		83	82	2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys								
AMI har gått ner något jämfört med tidigare år och ligger under årsmålet men över stadens genomsnittliga värde. AMI har gått upp för socialtjänstavdelningen men ner för förskole- och äldreomsorgsavdelningen. Analyser av resultatet har genomförts och handlingsplaner har upprättats. Åtgärder inom områdena "förbättra arbetsklimat och bemötande", "delaktighet" och "tydlighet i uppdraget" är prioriterade i verksamheternas handlingsplaner.								
 	Andel elektroniska inköp	74 %		71 %	74 %	70 %	tas fram av nämnden	Tertial 2 2019
 	Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys	94,12 %		94,29 %	92 %	95 %	tas fram av nämnden	Tertial 2 2019
Analys								
Under tertialet saknas jämställdhetsanalys i ett tjänsteutlåtande. Rutin för tjänsteutlåtanden har skapats men har inte följts till fullo. Åtgärd: under tredje tertialet kommer en jämställdhetsdialog att hållas för de som berörs av rutinen.								
 	Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram			100 %		87 %	87%	2019
 	Index Bra arbetsgivare	77		84		85	85	2019
Analys								
En försämring av delindex Jämställdhet förklarar till största del årets lägre indexvärde. Framförallt beror det på att män har lägre långtidssjukfrånvaro och att kvinnor har större möjlighet att bli chefer och göra karriär. Förvaltningens arbete med att förbättra arbetsmiljön och sänka sjukfrånvaron samt nytt arbetsmaterial till verksamheter för allas lika rättigheter och möjligheter är viktiga delar för att förbättra resultatet.								
  	Sjukfrånvaro	8 %	6,5 %	8,3 %	7,7 %	8 %	7,6 %	tas fram av nämnden
Analys								
Den totala sjukfrånvaron är fortsatt hög. Den längre sjukfrånvaron från dag 180 och uppåt är den främsta orsaken. Vid en övergripande analys kan ingen särskild avdelning sägas stå för ökningen. En svag ökning av den långa sjukfrånvaron inom samtliga avdelningar konstateras. Den dominerande sjukskrivningsorsaken vid långtidssjukfrånvaro inom förvaltningen är psykisk ohälsa och psykiska symtom. Utveckling av befintliga arbetssätt för att sänka sjukfrånvaron kommer att arbetas fram under hösten.								
  	Sjukfrånvaro dag 1-14	2,4 %	2,2 %	2,4 %	2,5 %	2,4 %	2,4 %	tas fram av nämnden

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 	Kommunstyrelsen ska i samverkan med socialnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn av resursfördelningssystem inom funktionshindersområdet	2019-01-01	2019-12-31
 	Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med att ta fram en handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för barnskötare och förskollärare	2019-01-01	2019-08-31

Nämndmål:

3.2.1 Kompetenta ledare och medarbetare skapar tillsammans en hälsosam arbetsmiljö

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen når det förväntade resultatet genom att allt arbete med medarbetare och ledare utgår från personalpolicyn. Genom olika typer av ledarutvecklingsinsatser förbättras och förstärks ledarnas förmåga att skapa delaktighet och inflytande för medarbetarna. Genom den årliga medarbetarundersökningen följer förvaltningen upp och utvecklar arbetet med att leva upp till personalpolicyn. Förvaltningen arbetar systematiskt med att uppfylla kraven i arbetsmiljölagstiftningen. Alla enheter arbetar utifrån arbetsmiljöårshjulet med att undersöka, riskbedöma och åtgärda och följa upp risker i arbetsmiljön samt med att förebygga hot och våld. Alla verksamheter har fått i uppdrag att under året särskilt förbättra arbetet med den organisatoriska och sociala arbetsmiljön. Analyser av medarbetarenkäten, arbetsplatsbesök, personalrörlighet och sjukfrånvaro genomförs och utgör tillsammans med förvaltningens kompetensförsörjningsplan grunden för arbetet med att klara kompetensförsörjningen.

Förväntat resultat

Förvaltningen är en attraktiv arbetsgivare där ledarskapet utifrån tillit skapar delaktighet och inflytande. Genom att ha rätt kompetens på rätt plats i hela organisationen bidrar medarbetarna till verksamhetsutveckling. Heltid är norm vid nyanställning och otrygga anställningar minimeras. Samtliga chefer har kompetens, verktyg och förutsättningar för att arbeta systematiskt med den organisatoriska och sociala arbetsmiljön. Förvaltningen är fri från diskriminering, kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier. Personalrörlighet och sjukfrånvaro ligger på en sund nivå.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel medarbetare inom förskolan som kan rekommendera sin arbetsplats	73 %			68 %		70 %		2019
 Andel medarbetare inom socialtjänsten som kan rekommendera sin arbetsplats	72 %			61 %		64 %		2019
 Andel medarbetare inom äldreomsorgen som kan rekommendera sin arbetsplats	71 %			72 %		72 %		2019
Analys								
Det är främst en enhet inom äldreomsorgen som påverkar helheten. Vissa organisatoriska förändringar är troliga förklaringar till det låga resultatet. Åtgärder inom den organisatoriska och sociala arbetsmiljön pågår och ligger i linje med det föreläggande som under tertialet inkommit från Arbetsmiljöverket. Åtgärd: företagshälsovården ska tillsammans med enheten ta fram en handlingsplan för det fortsatta arbetet.								
 Andel medarbetare som vet var de ska vända sig	89 %			94 %		95 %		2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
om hen upplever sig utsatt för diskriminering, kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier								
Analys Värdet hämtas från medarbetarenkäten och svarsskalan är förändrad vilket gör att jämförelse med tidigare år inte kan göras. I jämförelse med staden så ligger förvaltningens värde långt över genomsnittet. Alla medarbetare ska känna till var de ska vända sig om hen upplever sig utsatt och därför kommer nytt APT-material implementeras innan året slut.								
 Ledarskapsindex	79			82		83		2019
Analys De tre delindexen, ledarskap, motivation och styrning har gått ner men ligger fortfarande i nivå med stadens genomsnitt eller högre. Ledarskapsutbildningsdagar för samtliga chefer genomförs under hösten. Syftet är att stärka förmågan att leda i förändring och att skapa ett mer innovativt och tillåtande arbetsklimat.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Alla verksamheter reviderar befintlig kompetensförsörjningsplan	2019-01-01	2019-09-30	
 Förvaltningen ska analysera och sprida information om stadens nya chefsförsörjningsprocess samt se över styrdokument så att de överensstämmer med stadens nya chefsförsörjningsprocess.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska ta fram en förvaltningsövergripande digital introduktion för nyanställda medarbetare	2019-01-01	2019-05-31	
 Implementera reviderade rutiner och APT-material för kränkande särbehandling och aktiva åtgärder	2019-01-01	2019-12-31	
 Nämndens verksamheter skapar ett systematiskt arbetssätt för att utveckla den organisatoriska och sociala arbetsmiljön	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

3.2.2 Nämndens verksamheter använder resurser effektivt, hållbart och innovativt

 Uppfylls helt

Beskrivning

Genom ett effektivt nyttjande av personal, kompetens, lokaler m.m. skapas förutsättningar för en hållbar ekonomi och god kvalitet. Chefer och medarbetare tar tillvara digitaliseringens möjligheter och utnyttjar välfärdsteknik. Innovationer och nytänkande uppmuntras internt och vid upphandlingar. Förvaltningens centrala administration stöttar verksamheterna med stockholmarnas bästa i fokus. Samverkan sker mellan verksamhetsområden och stadsdelsnämnder för att lära av varandra och utveckla effektiviteten. Jämställdhetsanalyser genomförs vid behov.

Förväntat resultat

Nämndens verksamheter använder resurser effektivt så att invånarna får största möjliga nytta för skattepengarna. Användandet av digitala verktyg och välfärdsteknik utvecklas. Inköp av varor och tjänster följer riktlinjer och görs i första hand i inköpssystemet. Uppföljning av avtal sker enligt plan. Resursfördelningen är jämställd.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Kompetensutveckla chefer och medarbetare i digitala system och verktyg	2019-01-01	2019-12-31	
 Mäta chefernas upplevelse av det administrativa stödet som ges till verksamheterna	2019-01-01	2019-12-31	
 Skapa ett förvaltningsövergripande nätverk för lokala administratörer i syfte att effektivisera kommunikationen och ge stöd och möjlighet till kunskapsutbyte	2019-01-01	2019-12-31	

Uppföljning av ekonomi

Uppföljning av driftbudget

Prognos över årsutfallet per verksamhetsområde m.m.

	Budget	Beräknade budgetjusteringar under året	Beräknad slutlig budget	Prognosavvikelse mot slutlig budget	Ingående resultatfond	Beräknad utgående resultatfond	Prognosavvikelse efter res.överf.
Individ- och familjeomsorg	74,5	0,0	74,5	0,0	0,7	0,7	0,0
varav barn och ungdom	35,0	0,0	35,0	-0,5	0,0	0,0	-0,5
varav vuxna	14,0	0,0	14,0	0,0	0,0	0,0	0,0
varav socialpsykiatri	20,1	0,0	20,1	0,5	0,7	0,7	0,5
Barn, kultur och fritid	11,4	0,0	11,4	0,2	0,3	0,0	0,5
Ekonomiskt bistånd	21,0	0,0	21,0	-2,5			-2,5
Arbetsmarknadsåtgärder	3,6	0,0	3,6	-2,5			-2,5
Förskola m.m.	285,2	-3,2	282,0	0,0	9,0	7,5	1,5
Äldreomsorg	526,4	0,0	526,4	2,5	9,9	4,9	7,5
Omsorg om personer med funktionsnedsättning	199,8	-3,6	196,2	-11,0	3,1	3,1	-11,0
Stadsmiljö	25,8	2,7	28,5	0,0			0,0
Nämnd och förvaltningsadministration	41,8	0,1	41,9	2,5			2,5
Övrigt	4,0	0,0	4,0	4,0			4,0
Totalt	1 193,5	-4,0	1 189,5	-6,8	23,0	16,2	0,0

Förvaltningens prognos av helårets resultat baseras i detta ärende på analys av bokslut för

2018 samt av resultatet efter årets åtta gångna månader. Sammanlagt beräknas ett underskott om 6,8 mnkr före resultatöverföringar och en budget i balans efter resultatöverföringar. Prognosen som lämnas är efter åtgärder. Alla verksamheter arbetar systematiskt och aktivt med budgethållningsåtgärder. Prognos per verksamhetsområde lämnas nedan.

Individ- och familjeomsorg (barn och ungdom, vuxna och socialpsykiatri)

Aktuell prognos över årsutfallet

Belopp i mnkr

	Budget	Beräknade budgetjusteringar under året	Beräknad slutlig budget	Prognosavvikelse mot slutlig budget	Ingående resultatfond	Beräknad utgående resultatfond	Prognosavvikelse efter res.överf.
Barn och ungdom	34,3	0,0	34,3	-0,5			-0,5
Ensamkomman deflyktingbarn	0,7	0,0	0,7	0,0			0,0
Vuxna/missbruk	14,0	0,0	14,0	0,0			0,0
Socialpsykiatri	20,1	0,0	20,1	0,5	0,7	0,7	0,5
varav utförare	2,1	0,0	2,1	0,0	0,7	0,7	0,0
Verksamhetsledning mm	5,4	0,0	5,4	0,0			0,0
Totalt	74,5	0,0	69,1	0,0	0,7	0,7	0,0

Individ- och familjeomsorg innefattar i stort tre delar: barn och ungdom, vuxna och socialpsykiatri. Sammantaget beräknas en budget i balans. Fördelning per delområde redovisas nedan:

– Barn och ungdom

En avvikelse om 0,5 mnkr i underskott prognostiseras. Underskottet beror på en förväntad ökning av antalet placeringar på helårsnivå.

Antal helårsplatser	VP 2019	Prognos 2019	Utfall Aug	Jan - Aug
§12 hem	1,0	1,3	1,0	1,5
HVB/Stödboende	1,0	5,0	3,5	7,0
Familjehem	2,0	18,9	18,5	18,8
Jourhem	1,0	2,7	3,0	3,7
Skyddat boende	-	1,3	3,0	2,0

Ensamkommande flyktingbarn

Antal barn	VP 2019	Prognos 2019	Utfall Aug	Jan - Aug
Asyl under 18 år	8	8	7	9
Asyl över 18 år	4	1	1	2
UT under 18 år	8	9	8	10
UT över 18 år	30	31	30	32
Svensk medborgare	-	4	4	5

Antal barn	VP 2019	Prognos 2019	Utfall Aug	Jan - Aug
Totalt antal barn	50	54	50	56

– *Vuxna*

För verksamheten beräknas en budget i balans.

Antal helårsplatser	VP 2019	Prognos 2019	Utfall Aug	Jan - Aug
§12 LVM	1,5	1,2	2	1,2
HVB/Stödboende	4,8	10,8	12	13,0
Skyddat boende	0,5	0,3	0	0,1

– *Socialpsykiatri*

Ett överskott om 0,5 mnkr beräknas. Överskottet finns inom beställarenheten och avser lägre placeringskostnader än beräknat.

Antal helårsplatser	VP 2019	Prognos 2019	Utfall Aug	Jan - Aug
Grupp- och stödboende	-	12	12	12
Boendestöd	68	80	80	80
HVB	12	7	7	6

Barn, kultur och fritid

Aktuell prognos över årsutfallet

Belopp i mnkr

	Budget	Beräknade budgetjusteringar under året	Beräknad slutlig budget	Prognosavvikelse mot slutlig budget	Ingående resultatfond	Beräknad utgående resultatfond	Prognosavvikelse efter res.överf.
Fritid	11,4	0,0	11,4	0,2	0,3	0,0	0,5
varav parklekar	3,1		3,1	0,2	0,3	0,0	0,5
varav prevention	4,0		4,0	0,0			0,0
Totalt	11,4	0,0	11,4	0,2	0,3	0,0	0,5

Ett överskott om 0,5 mnkr prognostiseras. Den största delen av överskottet (0,3 mnkr) härleds till att enheten med de båda parklekarna avvecklas som resultatenhet i verksamhetsberättelsen. Verksamheten fortgår utan påverkan.

Ekonomiskt bistånd
Aktuell prognos över årsutfallet

Belopp i mnkr

	Budget	Beräknade budget-justeringar under året	Beräknad slutlig budget	Prognosavvikelse mot slutlig budget
Utbetalt bistånd	12,5	0,0	12,5	-2,5
Handläggning	8,5	0,0	8,5	0,0
Totalt	21,0	0,0	21,0	-2,5

Ett underskott om 2,5 mnkr beräknas. Underskottet beror främst på en ökning av antal hushåll men också ett högt medelbidrag per hushåll i förhållande till medelnittet för stadens 14 stadsdelsförvaltningar som i juli var 9 525 kr. Under året har antal hushåll varierat mellan 158 som lägst och 175 som högst. I juli som är den senaste mät månaden var antal hushåll 175 st.

	VP 2019	Prognos 2019	Utfall Juli	Jan - Juli
Antal bidragshushåll per månad	99	160	175	167
Antal barn i fam med f-stöd per månad	68	64	56	59
Medelbidrag per hushåll (kr/mån)	10 785	10 200	11 763	10 377
Utbetalt bistånd (tkr/månad)	1 066	1 660	2 048	1 747

Arbetsmarknadsåtgärder
Aktuell prognos över årsutfallet

Belopp i mnkr

	Budget	Beräknade budget-justeringar under året	Beräknad slutligbudget	Prognosavvikelse mot slutligbudget
Arbetsmarknadsåtgärder	3,6	0,0	3,6	-2,5
varav ferie	1,9		1,9	-2,5
Utförare	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalt	3,6	0,0	3,6	-2,5

Ett underskott om 2,5 mnkr beräknas. Underskottet beror på en extrasatsning att bibehålla 2018 års nivåer på ca 300 feriearbeten. Inga extra budgetmedel för feriearbete har omfördelats utan underskottet täcks med motsvarande överskott under övrig verksamhet.

Förskola

Aktuell prognos över årsutfallet

Belopp i mnkr

	Budget	Beräknade budgetjusteringar under året	Beräknad slutlig budget	Prognosavvikelse mot slutlig budget	Ingående resultatfond	Beräknad utgående resultatfond	Prognosavvikelse efter res.överf.
Förskola	278,7	-3,2	275,5	0,0	9,0	7,5	1,5
Öppen förskola	3,9		3,9	0,0			0,0
Verksamhetsledning	2,6		2,6	0,0			0,0
Totalt	285,2	-3,2	282,0	0,0	9,0	7,5	1,5

En budget i balans prognostiseras före resultatöverföringar och ett överskott 1,5 mnkr efter resultatöverföringar. Resultatenheterna beräknas således nyttja 1,5 mnkr av de ackumulerade resultatfonderna till kvalitetshöjande insatser. För verksamhetsledning m.m. redovisas ett överskott om 1,5 mnkr. Överskottet beror på högre intäkter för sålda platser och lägre personalkostnader än budgeterat.

Antal barn inskrivna i kommunal förskola	VP 2019	Prognos 2019	Utfall Aug	Jan - Aug
Barn i ålder 1-3	941	1 016	887	929
Barn i ålder 4-5	1 101	908	942	1 050
Totalt antal barn	2 042	1 924	1 829	1 979

Äldreomsorg

Aktuell prognos över årsutfallet

Belopp i mnkr

	Budget	Beräknade budgetjusteringar under året	Beräknad slutlig budget	Prognosavvikelse mot slutlig budget	Ingående resultatfond	Beräknad utgående resultatfond	Prognosavvikelse efter res.överf.
Beställare	502,3	0,0	502,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Utförare	4,1	0,0	4,1	0,0	9,9	4,9	5,0
Verksamhetsledning	20,0	0,0	20,0	2,5	0,0	0,0	2,5
Totalt	526,4	0,0	526,4	2,5	9,9	4,9	7,5

Sammantaget beräknas ett överskott om 7,5 mnkr. Överskottet beror främst på en planerad avveckling av resultatenhet vilket påverkar resultatet med 5,0 mnkr. Ett överskott om 2,5 mnkr beror på färre antal vård- och omsorgsplatser på helår än beräknat vid tidigare prognostillfällen.

Servicehusen Fridhemmet och Pilträdet har tidigare organisatoriskt ingått i en och samma resultatenhet. Från halvårsskiftet 2019 delades denna enhet till två separata enheter. Enheten med Pilträdet föreslås fortsätta som resultatenhet medan enheten med Fridhemmet inte föreslås vara resultatenhet. Anledning är att Fridhemmet är beläget i samma huskropp som Alströmerhemmet, som återtas i egen regi 1 november och att förutsättningarna för samverkan

mellan enheterna ska utredas.

Antal helårsplatser	VP 2019	Prognos 2019	Utfall Jul	Jan - Jul
Vård och omsorgsboende	432	432	441	430
Hemtjänst i ordinärt boende	960	951	941	948
Snitttimmar per person (hemtjänst)	-	32,7	32,0	32,5
Servicehus	88	90	91	89
Dagverksamhet	65	73	74	72

Stöd- och service till personer med funktionsnedsättning

Aktuell prognos över årsutfallet

Belopp i mnkr

	Budget	Beräknade budgetjusteringar under året	Beräknad slutlig budget	Prognosavvikelse mot slutlig budget	Ingående resultatfond	Beräknad utgående resultatfond	Prognosavvikelse efter res.överf.
Beställare	188,4	-3,6	184,8	-9,5	0,0	0,0	-9,5
Utförare	0,0	0,0	0,0	-1,5	2,2	2,2	-1,5
Verksamhetsledning m.m.	11,4	0,0	11,4	0,0	0,9	0,9	0,0
Totalt	199,8	-3,6	196,2	-11,0	3,1	3,1	-11,0

Sammantaget prognostiseras ett underskott om 11,0 mnkr såväl före som efter resultatöverföringar. 9,5 mnkr av underskottet avser beställarenheten och beror främst på höga kostnader för personlig assistans enligt LSS (då kommunen har kostnader som försäkringskassan tidigare stått för i och med ändrad tolkning av lagstiftningen) och färdtjänst för de brukare som åker till och från sin dagliga verksamhet. Vidare beräknas ett underskott inom särskilda boenden och daglig verksamhet för de ärenden som är placerade hos utförare som ej är anslutna till Stockholms stads LOV. Ett flertal åtgärder pågår. Exempelvis har en extra resurs tillsats från och med september för att granska och prispförhandla ingångna individavtal utanför LOV. Jämfört med tidigare prognoser beror försämringen på att nya ärenden tillkommit samt en förskjutning i tid av förväntad effekt på vidtagna åtgärder.

För utförarenheten prognostiseras sammantaget ett underskott om 1,5 mnkr. Underskottet återfinns inom enheten för personlig assistans och beror på personalkostnader som kvarstår efter att det blivit färre ärenden och därmed minskade intäkter.

Antal helårsplatser	VP 2019	Prognos 2019	Utfall Aug	Jan - Aug
Vuxenboende	90	90	90	89
Barnboende	0	1	1	0
Daglig verksamhet	151	147	150	145
LASS	43	42	42	42
Personlig assistans LSS	-	12	13	12

Stadsmiljö

Aktuell prognos över årsutfallet

Belopp i mnkr

	Budget	Beräknade budget-justeringar under året	Beräknad slutlig budget	Prognosavvikelse mot slutlig budget
Stadsmiljö	25,8	2,7	28,5	0,0
varav avskrivningar och internränta	12,4		12,4	0,0
Totalt	25,8	2,7	28,5	0,0

Ingen avvikelse mot budget beräknas. Prognosen bygger på att nämnden får kompensation för de extrakostnader som uppkommer under året för städning efter EU-migranter. Årskostnaden för denna extrasanering beräknas uppgå till 2,7 mnkr. För år 2018 erhöll nämnden 2,5 mnkr för ändamålet.

Nämnd- och förvaltningsadministration

Aktuell prognos över årsutfallet

Belopp i mnkr

	Budget	Beräknade budget-justeringar under året	Beräknad slutlig budget	Prognosavvikelse mot slutlig budget
Administration	41,8	0,1	41,9	2,5
Totalt	41,8	0,1	41,9	2,5

För nämnd- och förvaltningsadministration beräknas ett överskott om 2,5 mnkr. Överskottet beror främst på att en budgeterad tjänst inom digitalisering ej tillsats och övriga vakanshållningar, dvs lägre personalkostnader än budgeterat.

Övrig verksamhet

Under övrig verksamhet har det budgeterats en reserv för eventuell underskottstäckning om 4,0 mnkr. 2,5 mnkr täcker en satsning på feriearbete och resterande budgetmedel avsätts till underskottstäckning inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning.

Resultatenheter

Till år 2020 beräknas resultatfonder om 16,2 mnkr överföras vilket innebär att resultatfonderna beräknas minska med 6,8 mnkr jämfört årets ingång.

Investeringar

Kommunfullmäktige fastställde i verksamhetsplanen nämndens investeringsbudget för maskiner och inventarier till 1,9 mnkr. Vidare sökte och erhöll nämnden ytterligare 2,7 mnkr för ändamålet i tertialrapport 1. Sammantaget har nämnden således 4,6 mnkr vilka beräknas förbrukas enligt plan.

Stadsdelsnämnden har en budget på 13,7 mnkr enligt verksamhetsplan 2019 för investeringar i parker och grönområden. Utöver det beviljades stadsdelsnämnden klimatinvesteringsmedel

om 0,9 mnkr för skräpkorgar med solcellskomprimering och källsortering.

Medlen fördelas på följande objekt:

Mnkr	Budget 2019	Prognos T2
<i>Centrala medel</i>		
Rålambshovsparken	2,5	2,2
Norr Mälärstrand	3	3
Signalparken	2	1,7
<i>Nycklade medel</i>		
Konradsbergsparken	1	1
Tora Dahls park	1	1,5
Spårvägsparken	0,1	0,1
Fredhäll/Marieberg	1	1
Rudbecksparken	0,5	0,5
Västra Kungsholmen	0,7	1,4
Östra Kungsholmen	1,4	0,7
Lilla och Stora Essingen	0,5	0,6
<i>Klimatinvesteringar</i>		
Solcellskomprimerade skräpkorgar	0,9	0,9
Totalt	14,6	14,6

Mindre omfördelningar har gjorts mellan projekten.

Omslutningsförändringar

Med omslutningsförändring avses en ökad eller minskad kostnad som har ett direkt samband med en motsvarande ökad eller minskad intäkt. En omslutningsförändring påverkar därför inte nämndens nettobudget. Kungsholmens stadsdelsnämnds omslutning prognostiseras under året öka med sammanlagt 21,6 mnkr fördelade på:

- Individ- och familjeomsorg exkl. socialpsykiatri 2,0 mnkr
- Socialpsykiatri 2,1 mnkr
- Barn, kultur och fritid 0,4 mnkr
- Stöd och service till pers. med funktionsnedsättning 5,7 mnkr
- Förskola 2,5 mnkr
- Äldreomsorg 6,0 mnkr
- Ekonomiskt bistånd 2,9 mnkr

Förvaltningen föreslår att nämnden fastställer omslutningsförändringar om 21,6 mnkr och anmäler detta till kommunstyrelsen. Se även bilaga 1.

Budgetjusteringar

Stadsdelsnämnden begär i detta ärende:

Medel för kommunalt bostadsbidrag

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden hos kommunstyrelsen ansöker om 1,4 mnkr för kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning. För perioden januari tom juli har nämnden ett utfall om ca 0,8 mnkr och för helåret en prognos om 1,4 mnkr.

Medel för arbete med utsatta EU-medborgare

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden hos kommunstyrelsen ansöker om 2,7 mnkr för sanering i nämndens parker.

Medel för klimatinvesteringar

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden hos kommunstyrelsen ansöker om 0,1 mnkr i klimatinvesteringsmedel. För att minska den negativa miljöpåverkan planeras äldre torkskåp på Alströmerhemmet bytas ut mot nyare mer energieffektiva modeller. Ytterligare köps två tvättmaskiner in för att på plats tvätta arbetskläder och därmed minska transporter av kläder till och från tvätterianläggningar.

Analys av balansräkning

Mnkr	Bokslut 2018	T2 2019
Tillgångar		
Anläggningstillgångar	133,3	130,0
Mark och byggnader	121,4	120,2
Maskiner och inventarier	11,9	9,8
Omsättningstillgångar	142,0	152,2
Kundfordringar	39,1	25,0
Diverse kortfristiga fordringar	29,8	88,4
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	73,1	38,8
Summa tillgångar	275,3	282,2
Skulder och eget kapital		
Eget kapital	-116,6	-157,9
Långfristiga skulder	-4,7	-4,6
Kortfristiga skulder	-154,0	-119,7
Leverantörsskulder	-120,1	-38,3
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-33,9	-81,4
Summa skulder och eget kapital	-275,3	-282,2

Endast större avvikelser kommenteras.

Tillgångar

De totala tillgångarna har i jämförelse med bokslutet 2018 ökat med 6,9 mnkr.

Anläggningstillgångar har minskat med 3,3 mnkr. Minskningen beror främst på att man under året inte investerat lika mycket i nya inventarier och därmed blir årets avskrivningar större än anskaffningar. Omsättningstillgångarna har ökat totalt med 10,2 mnkr. Förändringen beror främst på att ingående moms inte nollställs i T2an jämfört med bokslut 2018. Förändringen beror även på ökad fordran på Migrationsverket avseende intäkter för ensamkommande barn.

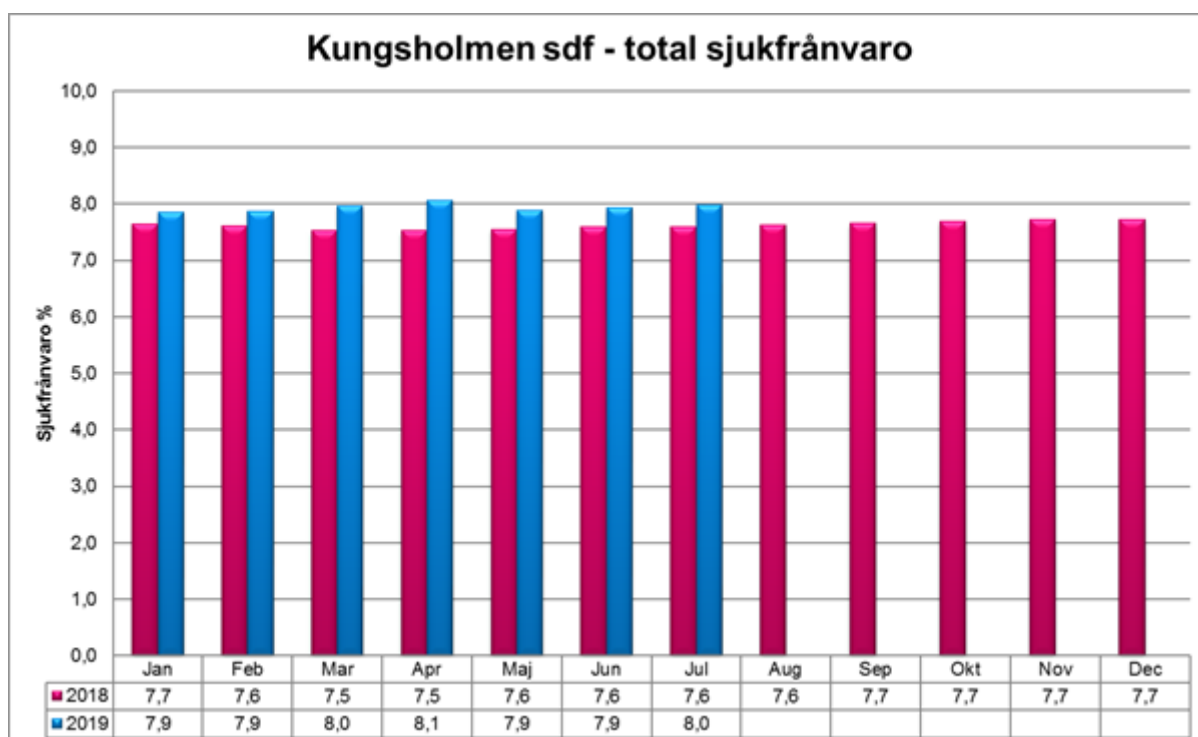
Skulder

Kortfristiga skulder har minskat med 34,3 mnkr jämfört med bokslut 2018. Denna beror främst på minskade placeringskostnader inom Enheten för ensamkommande. Enligt nämndens balansräkning visar eget kapital endast skillnaden mellan tillgångar och skulder.

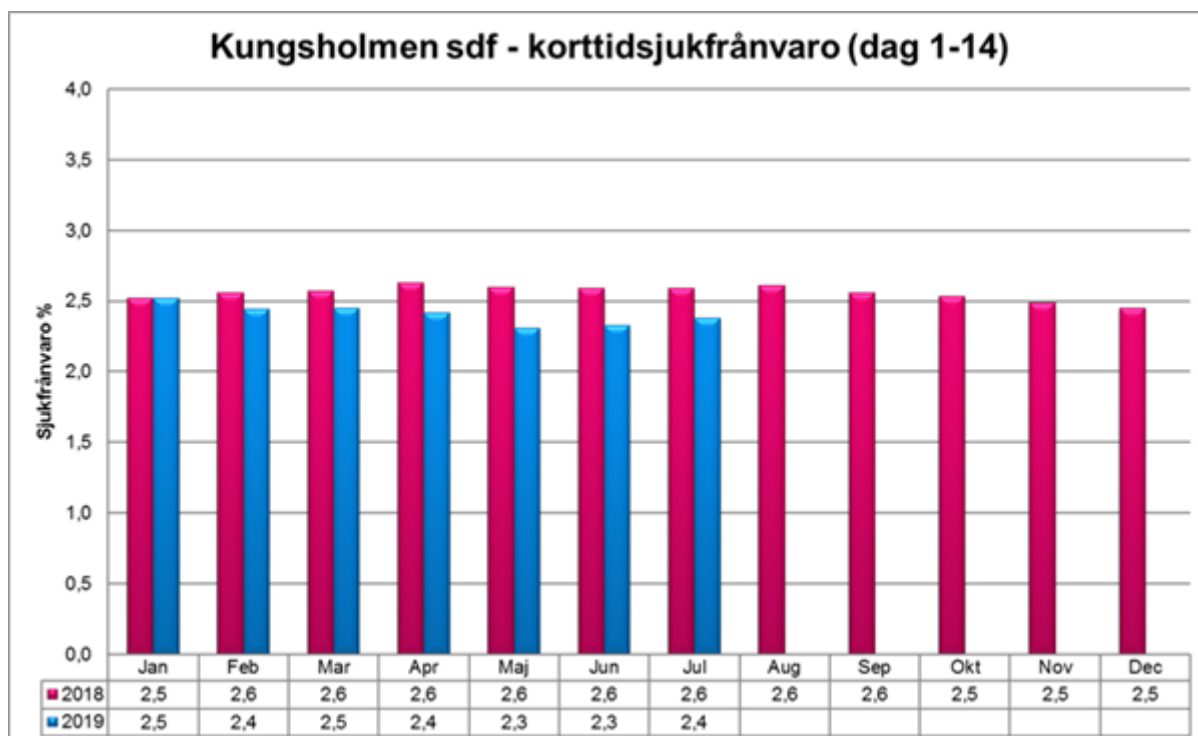
Övrigt

Sjukfrånvaro

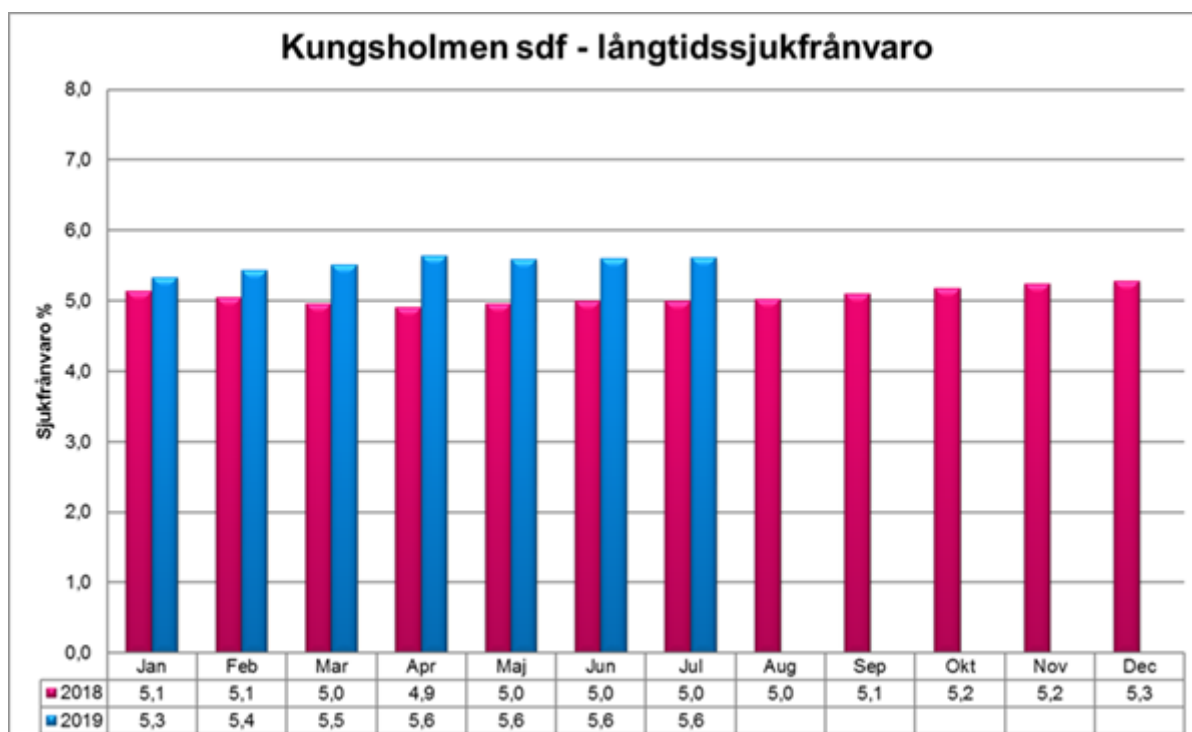
Sjukfrånvaron presenteras i procent av den arbetade tiden och i ett rullande 12-månadersgenomsnitt. Sjukfrånvarotalen ger en uppskattning av trenden i sjukfrånvarons utveckling på årsbasis.

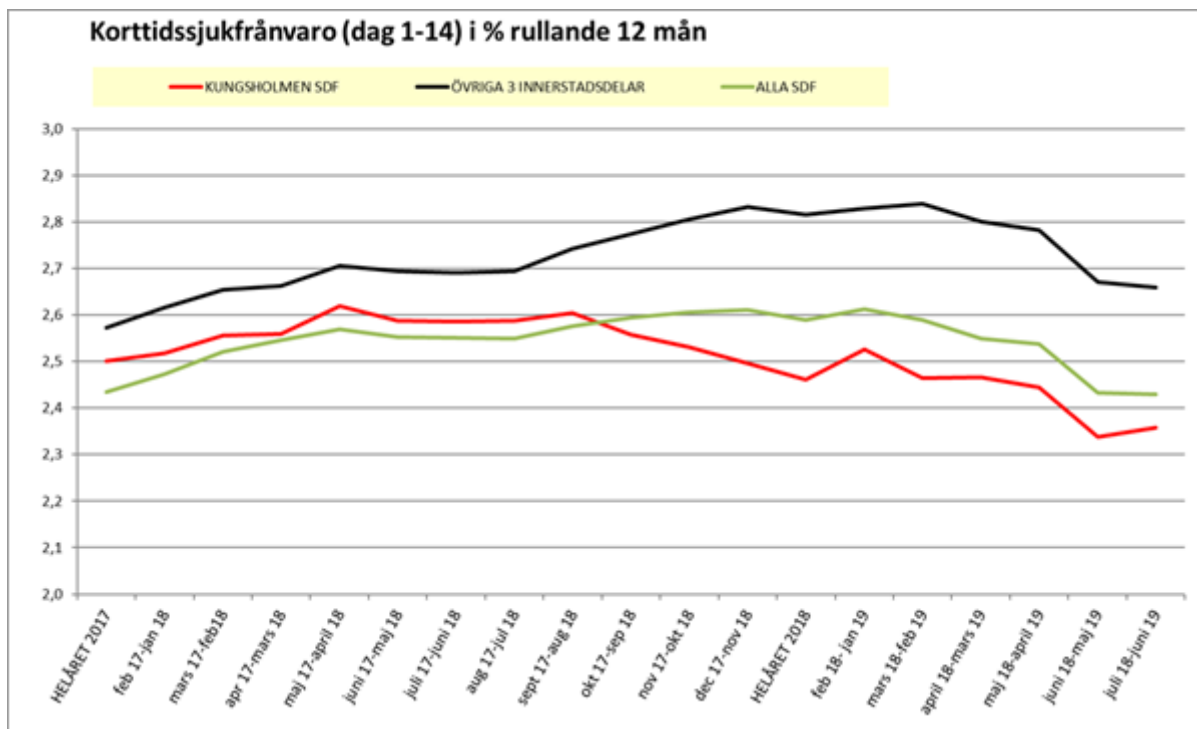
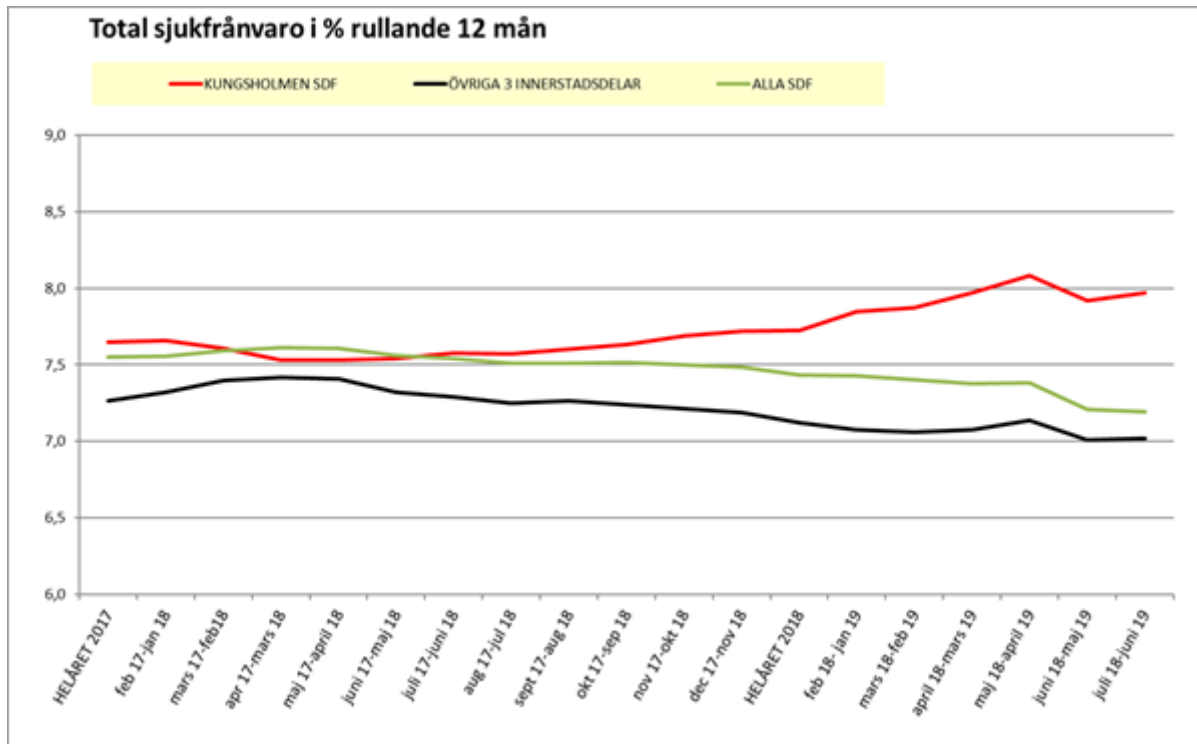
För den totala sjukfrånvaron fastslog nämnden ett målvärde om 7,6 % för 2019 i verksamhetsplanen. Sjukfrånvaron har under perioden januari till och med juli kostat 9,1 mnkr. En procentenhet i sjukfrånvaro motsvarar kostnader om ca 2 mnkr per år. Utöver detta tillkommer kostnader som tex vikarietäckning och rehabiliteringsåtgärder. Se även under kapitel 3.2.

För den sammantagna korttidsjukfrånvaron fastslog nämnden ett målvärde om 2,4 % för 2019 i verksamhetsplanen.

För den sammantagna långtidssjukfrånvaron blir målvärdet skillnaden mellan målvärdet på total sjukfrånvaro (7,6 %) och för den korta sjukfrånvaron (2,4 %) vilket är 5,2 %.

Kvalitetsarbete

Synpunkter och klagomål

Under tertialet har det totalt rapporterats in 717 synpunkter. Parkmiljö står för den största andelen inkomna synpunkter vilka ökar under sommarmånaderna när fler är ute i parkerna. För att kunna bemöta den ökade andel synpunkter och för att kontrollera parkskötseln anställdes två landskapsarkitektstudenter under sommaren.

Förskola

Under tertialet har det inkommit 28 synpunkter och klagomål på nämndens kommunala förskolor. 15 av dem gäller kvaliteten i verksamheten, tre gäller bemötande, två tillgänglighet, fyra annat och fyra är beröm till verksamheten. Vid samtliga klagomål har vårdnadshavare kontaktats för eventuellt samtal. Rektorererna har även tagit upp frågor med pedagogerna.

Socialtjänst

Redovisningen för socialtjänstavdelningen avser beställarverksamheter, utförarverksamheter i egen regi samt gruppboheter på entreprenad. Under det andra tertialet har det inkommit nio synpunkter på egen regiverksamheterna. Tre gällde kvalitet, två gällde bemötande och två handlade om kategorin "annat". Två synpunkter i form av beröm har lämnats till verksamheterna.

Äldreomsorg

Redovisningen för äldreomsorgen avser beställarverksamheten, utförarverksamheter i egen regi och på entreprenad. Totalt har inkommit 35 synpunkter. Inkomna synpunkter handlar bland annat om bristande informationsöverföring mellan slutenvården och beställarenheten samt bristande rutiner avseende hantering av synpunkter och klagomål på beställarverksamheten. Synpunkterna har föranlett beställarenheten att se över rutinerna för att ta emot och hantera synpunkter och klagomål.

För utförarverksamheterna är det framför allt bristande kvalitet och bemötande som rapporterats. Bland annat handlar det om brister i personalens bemötande, hur insatserna utförs samt bristande personalkontinuitet. Åtgärder i samband med inkomna synpunkter genomförs i dialog med medarbetare men även i dialog med brukare och närstående.

Bland verksamheternas inkomna synpunkter återfinns även positiva omdömen, till exempel gott bemötande och god omvårdnad.

Parkmiljö

Under perioden har det kommit in 645 ärenden gällande parkmiljö enligt följande; 294 felanmälan, 160 klagomål, 126 frågor, 46 idéer och 19 beröm. Flest synpunkter under perioden har rört badplatser, underhåll i parker, lekredskap på lekplatser samt döda och torkskadade träd till följd av torkan sommaren 2018.

Lex Sarah

Inom socialtjänstavdelningen har fem Lex Sarah rapporter inkommit och utretts under perioden. Ingen av dessa har anmälts till Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

Inom äldreomsorgsavdelningen har två Lex Sarah rapporter inkommit under perioden. En av rapporterna har anmälts till IVO och den andra är under utredning. Som ett lärande lyfts

samtliga rapporter upp på ledningsgruppsmöten. Arbetssättet avser att öka kunskapen om såväl händelser som har eller kan ha föranlett en rapport som åtgärder som vidtagits för att avhjälpa och undanröja händelser som skulle kunna anses som missförhållanden.

Incidentrapportering (IA)

Incidentrapporteringen avser händelser som kan orsaka eller har orsakat skada på människa, miljö eller egendom. Antal rapporterade händelser uppgår under andra tertialet till 116 stycken.

Av de som avser skada på människa handlar 24 incidenter om psykosocial påverkan eller psykisk överbelastning. En stor andel berör schemaläggning på Serafens vård- och omsorgsboende. Schemagrupper har skapats för att föra dialog om schemat och eventuella förändringar. 13 incidenter berör hot och våld. Åtgärder för att minska riskerna handlar om att öka kunskapen kring bemötande, stötta medarbetare och trygga arbetsgruppen. För medarbetare som sitter på Lindhagensgatan 76 kommer rutiner för olika typer av larm att revideras.

Ett fåtal incidenter berör miljö, vilket kan visa på en underrapportering. De som rapporterats berör sanitär olägenhet i parker eller gårdar.

Tio incidenter berör egendom/säkerhet och avser både obehörig närvaro samt olika typer av bluffmejl. Förvaltningen har under tertialet reviderat rutinerna avseende informationssäkerhet.

Personuppgiftsincidenter

Inga personuppgiftsincidenter har rapporterats under tertialet. Arbetet med att förebygga och upptäcka personuppgiftsincidenter pågår kontinuerligt och rapporterade incidenter i omvärlden bevakas för att i möjligaste mån förhindra att de inte åter inträffar.

Övrigt

Uppföljning av internkontroll

För Kungsholmens stadsdelsnämnd har 44 processer identifierats som viktiga för att uppnå kommunfullmäktiges 12 mål för verksamhetsområdena. 13 av dessa processer ingår i nämndens internkontrollplan vilket innebär särskilda kontroller av de löpande arbetssätten/kontrollerna för att säkerställa att de oönskade händelserna inte uppstår.

För årets två första tertial är det en process som visar på en mindre avvikelse.

- Kontroll av att behörigheter avslutas i nödvändiga dokumentationssystem

Trots regelbunden information (via systemet) till chefer, samt kvartalsvis (via samordnare) om vilka användare som är inaktiva i Sociala system så avslutas inte alltid behörigheterna av ansvarig chef. Alternativt så börjar inte användarna att använda systemet som de ska, om de ska fortsätta ha tillgång.

Vidtagna åtgärder: information om ogiltiga användare tillgängliggörs även för avdelningschefer var tredje månad, via samordnare för sociala system, när användare fortsätter vara inaktiva trots upprepad påpekan om detta till enhetschefer.

Väsentlighet- och riskanalys

I samband med verksamhetsplan skapades ett flertal åtgärder för att minimera riskvärdet i

händelse av att de oönskade händelserna skulle inträffa.

Flertalet åtgärder pågår löpnade. Under våren skapades ytterligare två åtgärder kopplade till befintlig åtgärd *Genomgång av rutiner och ansvar för registrering, diarieföring och arkivering*. Åtgärderna handlar om utbildning för en enhet samt införande av ett kvittenssystem för leverans av akter för en annan enhet då båda enheterna brustit i rutinerna.